



Veselé Vianoce a šťastný nový rok 2022!

Lásku, šťastie a pokoj v kruhu rodiny vám želá vedenie mesta, poslanci a zamestnanci mesta..

Senecká Betánia oslávila 30 rokov starostlivosti o dospelých s mentálnym hendikepom.
(str. 16-17)

Čo je dôležité pre foteenie? Nielen o tom sa rozprávame s Ivanom Hlavandom.
(str. 18-19)

Viete, kto boli Ladislav a Terézia Poórovci? Ich stopy nájdete na rôznych miestach.
(str. 24-25)



V mene poslancov Mestského zastupiteľstva v Senci a zamestnancov mesta Vám prajem šťastné a veselé Vianoce pokoj, šťastie, lásku a pevné zdravie.

A képviselőtestület tagjai és a városi hivatal munkatársai nevében örömteli karácsonyi ünnepeket, békességet, boldogságot, szeretetet és jó egészséget kívánok városunk polgárainak.

Ing. Dušan Badinský
primátor mesta Senec
Szenc polgármestere



Pozvánka na zasadnutie

Mestského zastupiteľstva v Senci
14. december 2021 o 9:00 v MsKS v Senci

Materiály na zasadnutie sa zverejňujú
na www.senec.sk
a zasadnutie sa bude online vysielat
na www.zastupitelstvo.sk



Zasnežená budova Mestského úradu v Senci. Foto: MO

Uznesenia zo zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Senci zo dňa 27.10.2021

Uznesenie MsZ 112/2021

MsZ prerokovalo a vzalo na vedomie informatívnu správu hlavného kontrolóra o výsledkoch kontrol za september - október 2021.

VZN 4/2021

MsZ prerokovalo a súhlasí s návrhom VZN č.4/2021, ktorým sa určuje výška dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy a dieťa školského zariadenia, ktoré sú zriadené na území mesta Senec.

neschválené VZN

MsZ prerokovalo a neschválilo návrh VZN, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 13/2019 o ustanovení miestneho poplatku za rozvoj na území mesta Senec. VZN nebolo schválené ani s pripomienkou, ani v pôvodnej verzii.

Uznesenie MsZ 113/2021

MsZ prerokovalo a vzalo na vedomie Správu o vyhodnotení LTS 2021 Správy cestovného ruchu Senec, s.r.o.

Uznesenie MsZ 114/2021

MsZ prerokovalo a schválilo návrh na zmenu rozpočtu Mesta Senec na rok 2021.

Uznesenie MsZ 115/2021

MsZ prerokovalo a schválilo obstaranie Teleskopického nakladača formou finančného lízingu.

Uznesenie MsZ 116/2021

MsZ prerokovalo a schválilo odkúpenie nehnuteľnosti o výmere 91 m² od Eleny Matúšovej za kúpnu cenu spolu 4.550 € za účelom vybudovania cyklistickej cesty v úseku OC Tesco - Billa, Bratislavská ulica v Senci.

Uznesenie MsZ 117/2021

MsZ prerokovalo a neschválilo odpredaj nehnuteľného majetku Mesta Senec o výmere 141 m² pre JUDr. Danielu Šankovú za cenu spolu 28.200 €.

Uznesenie MsZ 118/2021

MsZ prerokovalo a schválilo návrh na predĺženie nájomného vzťahu vyplývajúceho z nájomnej zmluvy 022/20/07 s Ľudovítom Döményom a Angelou Döményovou o jeden rok so zvýšením nájomného na 150 € mesačne.

Uznesenie MsZ 119/2021

MsZ prerokovalo a schválilo prenájom nehnuteľnosti v rozmere 11 m² pre Mgr. Martina Bartka v lokalite Slnecné jazerá za cenu spolu 17,93 €/rok.

Uznesenie MsZ 120/2021

MsZ prerokovalo návrh na realizáciu projektu Bezpečné parkovanie bicyklov a kolobežiek, **schválilo** predloženie Žiadosti o NFP za účelom realizácie projektu a **schválilo** zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci. MsZ **schválilo** zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie vo výške 11.310,24 € a **schválilo** zabezpečenie prípadných neoprávnených výdavkov z rozpočtu Mesta Senec.

Uznesenie MsZ 121/2021

MsZ prerokovalo a schválilo predĺženie Zmluvy o nájme so spoločnosťou Veolia Energia Senec, a.s. o 5 rokov, t.j. do 31.12.2030 a zvýšenie nájomného nasledovne:

- na roky 2021 a 2022 na sumu 35.000 € ročne,
 - na roky 2023, 2024 a 2025 na sumu 37.000 € ročne,
 - na roky 2026 a 2027 na sumu 42.000 € ročne,
 - na roky 2028, 2029 a 2030 na sumu 45.000 € ročne,
- pričom sa nájomca zaväzuje v rámci minimálneho investičného plánu realizovať:

- do roku 2023 investíciu do nového riadiaceho systému na kotolni Sokolská,
- do roku 2027 investíciu do nového riadiaceho systému na kotolni Boldocká,
- do roku 2028 investíciu do nového riadiaceho systému na kotolni Gagarinova.

Uznesenie MsZ 122/2021

MsZ prerokovalo a schválilo návrh na zníženie nájomného vo výške 50% za obdobie roku 2021 za užívanie nebytových priestorov v MsKS pre Alex Bašnarovú - Bagetéria Alex.

Uznesenie MsZ 123/2021

MsZ prerokovalo a schválilo návrh na zníženie nájomného vo výške 50% za obdobie roku 2021 za užívanie nebytových priestorov v MsKS pre Karin Michalekovú.

Uznesenie MsZ 124/2021

MsZ prerokovalo a schválilo návrh na odvolanie člena finančnej komisie - Ing. Gabriely Ondrušovej.

Uznesenie MsZ 125/2021

MsZ prerokovalo a schválilo návrh na vymenovanie nového člena finančnej komisie - Ing. Martina Mocka.

Uznesenie MsZ 126/2021

MsZ prerokovalo a súhlasí s udelením Ceny mesta Senec za rok 2020 Ladislavovi Zelmanovi, Márii Glavaničovej, Ivete Barkovej, Jánovi Krigovskému a Robertovi Madarászovi a oceneným vyplatíť peňažnú odmenu vo výške 700 €, a ceny primátora mesta Senec Dagmar Strešňáčkovej a odovzdať jej vecný dar v hodnote 150 €.

Uznesenie MsZ 127/2021

MsZ prerokovalo a schválilo návrh žiadosti Mesta Senec o zaradenie školskej jedálne na Kysuckej ulici 14 do siete škôl a školských zariadení ako organizačnej zložky Mestského úradu v Senci.

Rôzne

Viac v zápisnici na www.senec.sk a na www.zastupitelstvo.sk

Oprava

V októbrom čísle Mestských novín Senčan sme nesprávne uviedli, že MsZ schválilo uznesenie 95/2021. Správna informácia je, že návrh na odpredaj pozemku CK-N parc.č. 4874/1 o výmere 253 m² pre Olivera Targoša za cenu 120 €/m² nebol schválený.

MO

Gena mesta a cena primátora mesta Senec

Na vianočnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Senci, ktoré sa bude konať 14. decembra o 9:00 v Mestskom kultúrnom stredisku, bude slávnostné odovzdanie Cien mesta a Ceny primátora mesta Senec. Všetci ocenení dostanú pozvánku.

MO



Vyhradené parkovacie miesta až od marca

Vyhradené parkoviská sa v zimnom období nerealizujú z dôvodu klimatických podmienok.

Prosíme záujemcov o vyhradené parkovacie miesta, aby si nové žiadosti podávali na MsÚ až od marca 2022.



Krajšie parkovacie miesta pred škôlkou na Svätom Martine. Foto: DB

Krajší Svätý Martin

Aj Svätý Martin sa dočkal rekonštrukcie chodníkov. Úpravy sa dotkli odstavnej plochy, státia pre autá pred materskou školou a zároveň vyriešili odvodnenie cesty. Je opravený celý chodník pozdĺž materskej školy od križovatky až po koniec ulice. Chodník bol miestami tak zarastený, že ho ani nebolo vidieť.

Takto sa opäť spriechodnil pre chodcov a voda, ktorá stála popri ceste sa už pekne odvádza. Celá ulica pôsobí výrazne lepším dojmom. Útvar výstavby a životného prostredia nášho mesta finišuje s realizáciou projektu. Cestári čoskoro opravujú aj rozbitý asfalt cestného telesa.

VCs



Vynovený chodník na Svätom Martine. Foto: DB

Z činnosti Mestskej polície

- Telefonický oznam, že na Hollého na zemi leží žena a plače. Pri nej sa majú nachádzať ďalšie osoby a malé dieťa, ktoré tiež plače. Hliadka na mieste spozorovala osobu, ktorá bola zranená v oblasti hlavy. Na mieste sa nachádzal aj jej priateľ, ktorý jej privolať RZP. Hliadka MsP poskytla žene prvú pomoc, následne ju RZP previezla do nemocnice. Na mieste ostali jej dve maloleté deti 2,5 ročný chlapec a 7 ročný chlapec. O 23:15 boli deti prevezené na útvar MsP a o 01:15 si sociálna kuratela maloleté deti prevzala a umiestnila do detského domova v Pezinku za asistencie OOPZ SC.
- Telefonický oznam od K. Y., že v podniku Amigos na Slnecných jazerách sever dochádza k nezhodám jej a jej manžela s inými osobami. Hliadka MsP po príchode na miesto zistila, že pred podnikom Amigos sa bilo cca 15 Ukrajincov, medzi nimi aj oznamovateľka s manželom. Hliadka MsP na mieste obnovila verejný poriadok. K fyzickému kontaktu medzi dvoma skupinami došlo kvôli odcudzeniu mobilného telefónu a dvoch platobných kariet manžela oznamovateľky.
- Telefonický oznam, že na Zemplínskej dvaja veľkí psi napádajú ďalších psov. Príslušník MsP na mieste odchytil stredoázijského a kaukazského ovčiaka, ktorí napadli francúzskeho buldočka, ktorý na zranenia uhynul. Majiteľka psov bola riešená v blokovom konaní.
- Žiadosť od OO PZ Senec o preverenie oznamu p. K., že ho mal fyzicky napadnúť jeho brat. Hliadka oznam preverila a zistila, že sa bratia P. K. a P. K. pohádali a jeden mal druhého obliať vodou. Nikto nechcel podávať oznámenie. V byte už bol kľud. Nikto nebol zranený.
- Tel. oznam, že oproti Plecháču na ihrisku si deti založili oheň. Hliadka zistila, že maloletí A. S. z Turne, L. M. a M. B. zo Senca si chceli na ihrisku opekať párky. V prítomnosti hliadky oheň udupali a miesto opustili. Išlo o malý oheň - pár suchých listov zo stromu.
- Telefonický oznam, že na Lichnerovej pri lekární leží na zemi nejaký človek. Vyslaná hliadka ho na mieste zobudila a odoslala do miesta bydliska. Bol značne pod vplyvom alkoholu.
- Tel. oznam z Večierky, že tam leží osoba a dožaduje sa lekárskej pomoci. Z Večierky už volali na tiesňovú linku, kde im povedali, že majú zavolať na mestskú políciu, nakoľko už mali výjazd k tejto osobe, ktorá do príchodu sanitky z miesta ušla. Na mieste sa nachádzal M. K., ktorý uviedol, že je po operácii a je mu zle. K menovanému bola privolaná RZP a bol prevezený do nemocnice Ružinov Bratislava
- **Ďakujeme za spoluprácu pozorným občanom.**

Mestská polícia



Z kalendára primátora mesta Senec Dušana Badinského za november

- Pracovné stretnutie s poslancami mesta Senec k návrhu rozpočtu na rok 2022
- Pracovné stretnutie so zástupcami SLOVAK LINES týkajúce sa Mestskej autobusovej dopravy v Senci
- Opakované pracovné stretnutia so županom BSK Jurajom Drobom, primátormi okolitých miest a riaditeľkou spoločnosti ARRIVA k aktuálnej situácii s autobusovou dopravou, práca na novom grafikone
- Dozorná rada Správy cestovného ruchu Senec, s.r.o.
- Stretnutie so zástupcom spoločnosti Elektrovod o projekte prepojenia Slniečnych jazier s ostrovom prostredníctvom cyklomosta
- Pozvanie Lucie Debnárovej na Mestský úrad v Senci za účelom gratulácie k jej 11. titulu Majsterky Európy v armwrestlingu
- Účasť na vernisáži výtvarníčky Emílie Hodasovej a architekta Vladimíra Institorisa v MsKS Labyrint
- Pracovné stretnutie s konateľom SCR Senec a zástupcami ORPZ o dopravnej bezpečnosti na Slniečnych jazierách, konzultácia krokov a riešení k jej zlepšeniu
- Účasť na zastupiteľstve Bratislavského samosprávneho kraja
- Individuálne stretnutia s vedúcimi zamestnancami
- Individuálne stretnutia s občanmi mesta Senec
- Valné zhromaždenie Oblastnej organizácie cestovného ruchu
- Pracovné stretnutie k návrhu architektonickej štúdie novej polikliniky – predstavenie prvej fázy návrhu a jeho pripomienkovanie
- Mestská rada mesta Senec
- Účasť na stretnutí ku Komunitnému plánu mesta Senec
- Odovzdanie ocenení pre výhercov Medzinárodného turnaja v stolnom tenise mládeže
- Spoločné stretnutie s vedúcimi Klubu dôchodcov, Jednoty dôchodcov a Slovenského zväzu telesne postihnutých z dôvodu plánovania spoločných stretnutí na základe aktuálnych opatrení
- Rada regiónu Podunajsko
- Rada Partnerstva Bratislavského samosprávneho kraja
- Pracovné stretnutie so zamestnancami mesta týkajúce sa prípravy vianočných trhov, vianočnej výzdoby a programu

Dagmara Mičková

Tretia kniha sa pripravuje

Pohľad do dejín mesta Senec chce Peter Sedala, poslanec MsZ v Senci, obohatiť tretím dielom - Senec putovanie v spomienkach.

Autora poznáte ako výtvarníka, publicistu, zberateľa historických artefaktov z regiónu Senec. Je absolventom Fakulty architektúry na SVŠT v Bratislave a venuje sa interiérovej tvorbe.

Čo nájdete v tretej knihe?

Nové historické panorámy pôvodnej zástavby a priestorov, obohatené historikami, ktoré sa odovzdávajú medzi priateľmi už veľa rokov. Známe aj menej známe príbehy, veselé aj vážne, opisujúce neprikrášľovaný každodenný život v období, ktoré môžeme nazvať nedávna história.

Pripomenie si neuvěřiteľné fotografie zo života v 60. rokoch, aj veci a predmety, ktoré sa používali, ale už sme na ne zabudli. Cez príbehy a fotografie vás autor chce vtiahnuť do jedinečného sveta spomienok.

Kedy sa dostane k čitateľom?

Vydavateľstvo Región Poprad má knihu v pláne vydať tak, aby ju bolo možné predstaviť čitateľom v polovici mája 2022. Všetkým podporovateľom bude odovzdaná prednostne pri uvedení na trh. Vydanie pripravujeme v náklade iba 300 ks a je aj s prekladom do maďarčiny.

Knihu sa rozhodlo podporiť mesto Senec a primátor Dušan Badinský, pretože sa narodil, vyrastal v Senci, s nostalgiou a láskou spomína na časy minulé a podporuje myšlienku budovania lokalpatriotizmu nielen u rodených Senčanov, ale u všetkých, ktorí majú naše mesto rovnako radi.

Náklady na vydanie tejto jedinečnej publikácie sú vysoké, preto ak má niekto záujem finančne podporiť tento projekt cez transparentný účet, získa informáciu na sedalapeter@gmail.com

Transparentný účet: SK55 0900 0000 0051 8492 6045





Aj jeseň života je možné prežiť s krásnym úsmevom. Foto: Klaudia Horváthová

Ako vybaviť opatrovateľskú službu

Každého z nás sa skôr či neskôr dotknú zdravotné problémy či staroba a budeme potrebovať pomoc iných. Pre každého človeka, ktorý je odkázaný na pomoc, je najlepšie, ak môže zostať čo najdlhšie v domácom prostredí. Ak starostlivosť z rôznych dôvodov nemôže zvládnuť rodina, môže človek s takýmito potrebami požiadať mesto o zabezpečenie opatrovateľskej služby. Ako na to?

Na Mesto Senec je potrebné podať žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, predložiť lekársku správu o zdravotnom stave žiadateľa a lekárske nálezy nie staršie ako 6 mesiacov.

Mesto vykoná zdravotnú a sociálnu posudkovú činnosť, ktorej výsledkom je rozhodnutie o odkázanosti na opatrovateľskú službu. Vydané právoplatné rozhodnutie je prílohou k žiadosti o zabezpečenie

sociálnej služby. K nej je potrebné doložiť rozhodnutie o aktuálnej výške dôchodkových dávok (u manželov obidvoch), vyhlásenie o majetku (podpis je potrebné úradne osvedčiť u notára, na matrike...) a občiansky preukaz žiadateľa o sociálnu službu (k nahliadnutiu pri odovzdaní žiadosti).

Na základe žiadosti o zabezpečenie sociálnej služby Mesto Senec uzatvára so žiadateľom (prijímateľom sociálnej služby) tzv. zmluvu o poskytovaní sociálnej služby. V zmluve sa stanovuje počet hodín a rozsah poskytovania sociálnej služby. Opatrovateľská služba sa poskytuje opatrovaným prostredníctvom opatrovateľiek v pracovných dňoch maximálne v rozsahu 7,5 hodiny denne.

Útvar sociálnych služieb mesta Senec

Mesto získalo dotáciu z eurofondov na pokračovanie projektu Podpora opatrovateľskej služby v Senci II

Mesto Senec zabezpečuje okrem sociálnej starostlivosti pobytového charakteru v Zariadení opatrovateľskej služby na Hviezdoslavovej ulici aj opatrovateľskú službu v prirodzenom domácom prostredí prostredníctvom terénnych opatrovateľiek ľuďom odkázaným na pomoc inej osoby.

Cieľom mesta je, aby bola táto služba dostupná čo najväčšiemu počtu občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom alebo seniorom, preto aj v roku 2021 zareagovalo na výzvu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Žiadosť mesta o nenávratný finančný príspevok (NFP) vyhodnotili ako úspešnú a mestu sa podarilo získať dotáciu na podporu udržania a výkonu zamestnania tridsiatich terénnych opatrovateľiek zamestnaných na plný pracovný úväzok. Celková výška podpory je 489.600 eur a projekt bude trvať 24 mesiacov. Začne v decembri a v novom období bude zapojených o 15 opatrovateľiek viac ako doteraz. Dôležitosť poskytovania terénnej opatrovateľskej služby sa potvrdila aj počas zhoršenej epidemiologickej situácie spôsobenej ochorením COVID-19, kedy mohli klienti zotrvať v bezpečnom domácom prostredí, čím sa minimalizovalo riziko ich nakazenia týmto ochorením či zhoršenia zdravotného stavu.

Počas implementácie aktuálneho a prípravy nového projektu cennými radami prispela poslankyňa MsZ v Senci PhDr. Zuzana Gabrišová Košecová, ktorá pôsobí aj v sociálnej a zdravotnej komisii. Za opätovnú úzku spoluprácu a pomoc jej ďakujeme.

Naším spoluobčanom odkázaným na túto službu pri zvládání ťažkostí spojených s ich zdravotným stavom veľmi pomáha, že môžu naďalej ostať bývať v svojom známom rodinnom prostredí a súčasne majú potrebnú pomoc.

Útvar projektového riadenia



Páni Madarász a Kostka s opatrovateľkou Jarmilou Matejčíkovou. Foto: Klaudia Horváthová



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Medziročné porovnanie triedenia odpadu v meste Senec za mesiace január až október

Papier a lepenka

2020 – 334,765t

2021 – 430,910t

Sklo

2020 - 249,770t

2021 - 276,450t

VKM (tzv tetrapaky)

2020 - 11,510t

2021 - 3,840t

Obaly z kovu

2020 - 3,590t

2021 - 5,440t

Kuchynský odpad

2020 - 12,864t

2021 - 491,483t

Jedlé oleje a tuky

2020 - 4,030t

2021 - 0,340t

Plasty

2020 - 259,750t

2021 - 513,040t

Bioodpad

2020 - 1.160,970t

2021 - 1.428,220t

Zmesový komunálny odpad

2020 – 5.395,210t

2021 – 4.063,920t

Množstvo odpadu, ktoré skončilo na skládke

2020 - 6.152,490t

2021 - 4.684,160t

Podiel triedeného odpadu

2020 - 2.377,658t

2021 - 3.481,004t



Polopodzemné kontajnery na Považskej ulici. Foto: redox-enex

Poslanci budú schvaľovať nové všeobecne záväzné nariadenia

Tak ako každý rok, opäť sa zverejnilo na úradnej tabuli mesta VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi a taktiež VZN o miestnych daniach a poplatkoch.

Termín zverejnenia bol 18.11.2021, bolo pripomenované do 30.11. a schvaľovať sa bude na MsZ v Senci 14.12.2021. Pre jednoduchosť je VZN o nakladaní „kuchárskou knihou“ odpadového hospodárstva pre pôvodcu odpadu v meste a nastavuje systém ako nakladať s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta. VZN o miestnych daniach a poplatkoch následne stanovuje okrem iného aj výšku poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady v závislosti od nastaveného systému zberu odpadov.

Kedy dostanú majitelia rodinných domov vrecia na triedený zber?

Blíži sa koniec roka a väčšine pôvodcov dochádzajú vrecia na triedený zber. Výdaj sady na ďalší rok bude aktuálny koncom roka, o čom budeme občanov intenzívne informovať.

Pokiaľ ste si ešte stále neaktivovali Klientsku zónu, tak Vám, bohužiaľ, notifikačný mail nedôjde. Aktiváciu viete vykonať veľmi jednoducho: do vyhľadávача zadáte: klient.esona.sk a následne sa registrujete mailom, ktorý ste zadali pri inštalovaní RFID čipu na Vašu nádobu.

Pokiaľ si nie ste istí alebo potrebujete poradiť, neváhajte nás kontaktovať mailom: odpady@senec.sk.

Ivica Gajdošová, referent odpadového hospodárstva a Martina Ostatníková

Karháme, chválime



- Spôsob, akým majiteľ vozidla na obrázku zaparkoval, svedčí najmä o jeho neohľadupnosti. Nielen, že parkuje cez viac ako tri parkovacie miesta, ale tie sú dokonca vyhradené. A kde? priamo pred školou, kde je veľký pohyb áut aj peších. Najsmutnejšie je, že aj človek, ktorý takto parkuje, sa háda s Mestskou políciou, vyhráža, nadáva a nemieni si priznať svoju chybu.
- Chválime a najmä ďakujeme obyvateľom rodinných domov, ktorí reagovali s porozumením a vyložili svoj plastový odpad až 17.11. Ako mesto informovalo na svojom webe a sociálnych sieťach, 10.11. nebolo možné vyzbierať plastový odpad, pretože zvozová spoločnosť mala odstavku na triediacej linke.

MO

Do 17. januára je možné podávať žiadosti o dotácie z BSK

Župní poslanci schválili finančnú podporu z Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy (BRDS) na rok 2022. Žiadatelia o dotáciu tak môžu predkladať projekty na podporu kultúry, mládeže, športu, životného prostredia a rozvoja vidieka, pričom v roku 2022 rozdelí Bratislavský samosprávny kraj 2,1 milióna eur.

„Robili sme všetko pre to, aby sme napriek pandémie a kríze mohli plnohodnotne podporiť menšie i väčšie občianske projekty, ktoré obohatia náš región a prispejú k jeho rozvoju. Oproti minulému roku sme sumu na dotácie zdvojnásobili,“ povedal Juraj Droba, predseda Bratislavského samosprávneho kraja (BSK).

Samotné spustenie žiadostí o dotácie sa zrealizovalo v polovici novembra po zverejnení výziev. Žiadosti pre všetky oblasti bude možné podávať v termíne od zverejnenia výzvy do 17. januára 2022 do 12:00 a to elektronicky prostredníctvom portálu BSK. Žiadateľ preto musí byť držiteľom občianskeho preukazu vybaveného aktivovaným čipom. Žiadosť musí byť úplne a riadne vyplnená a podpísaná elektronickým podpisom štatutárneho zástupcu žiadateľa.

Bližšie informácie o podmienkach, potrebných dokladoch, dôležitých termínoch, ako aj zoznam oprávnených prijímateľov dotácií nájdete na bratislavskykraj.sk/brds.

Zdroj: BSK



09-01

V kraji premáva nový autobusový dopravca. Zmena priniesla aj množstvo problémov

Od 15.11.2021 začal premávať v kraji nový autobusový dopravca - ARRIVA. Spoločnosť zároveň ohlásila, že očakáva výpadky spojov. Aká je situácia v teréne? Ako môžete zistiť, či váš spoj pôjde? Aké budú ďalšie kroky župy? Aktuálne informácie hľadajte najmä na stránke Bratislavského samosprávneho kraja bratislavskykraj.sk

Podľa informácií zo župy z 18.11.2021 „dispečing BID konštatuje, že oproti včerajšiemu dňu prišlo k zlepšeniu. Oproti na dnes avizovaným spojom sú len mierne výpadky.“

Spoločnosť Arriva má problém najmä so zabezpečením dostatočného počtu vodičov. K uzávierke Senčana mala zverejnené, že „vyplatí každému vodičovi, ktorý podpíše zmluvu do 26. novembra a začne voziť cestujúcich v Bratislavskom samosprávnom kraji, náborový príspevok vo výške 4 000 eur. Náborový príspevok v rovnakej výške zároveň dostanú aj tí zamestnanci – vrátane vodičov, dispečerov a garážmajstrov – ktorí zabezpečujú prímestskú autobusovú dopravu od 15. novembra.“



Aktuálne cestovné poriadky nájdete aj na arriva.sk

Predseda BSK Juraj Droba sa pred našou uzávierkou vyjadril, že „hnev cestujúcich je úplne oprávnený a mňa nesmierne mrzí, že sa neviete už druhý deň dostať do práce a školy. Rozhorčeniu však veľakrát čelia aj samotní šoféri, aj keď za túto situáciu nemôžu. Práve naopak – oni sú tí, ktorí sa rozhodli do spoločnosti ARRIVA nastúpiť, resp. prestúpiť zo Slovak Lines, za čo im veľmi pekne ďakujem. Nejazdí sa im ľahko, prosím, poďakujte im aj vy.“

V súvislosti s touto zmenou prestal BSK prevádzkovať linku Senec - Svätý Martin. Primátor mesta Senec Dušan Badinský

začal v tejto veci konať a ako hovorí „dopravu do a zo Sv. Martina bude mesto Senec zabezpečovať cez Mestskú autobusovú dopravu (MAD), poprosíme len o trpezlivosť. Mesto Senec má zazmluvnenú MAD s iným dopravcom a nie je možné zmeniť grafikon zo dňa na deň. Od 22.11. sa nám však podarilo dohodnúť pridanie ranného spoja zo Svätého Martina do Senca, ktorý je v tomto čase určený najmä pre žiakov, aby sa ráno mohli dostať do škôl.“

Od 15.11. sa zmenilo aj poradie nástupišť na zastávkach Senec, žel. st. a Senec, aut. st. Cestujúci sa museli presúvať v rámci staníc (silné linky boli na vzdialenejších zastávkach a slabšie linky na bližších).

Linky, ktoré pokračujú po Senci alebo končia v Senci, budú tiež na bližších nástupištiach, lebo existuje veľká skupina cestujúcich, ktorí sa na prepravujú v rozmedzí zastávok Senec, Bratislavská č.d.57 – Senec, aut. st. – Senec, SNP – Senec, gymnázium – Senec, žel. st. Veríme, že sa sťažnosti na doterajšie rozmiestnenie vyriešia.

MO

Tatiana Bollová bude radíť Ministerstvu školstva SR

Žiačky Súkromnej základnej školy Senec Tatiane Bollovej sa podarilo dostať sa do zostavy žiakov, ktorí môžu pripomienkovať zmeny v školstve. Aj zo Senca sa teda môže dostať dobrý nápad na najvyššie miesta, k ľuďom, ktorí ovplyvňujú školstvo - oblasť, ktorá ovplyvňuje nielen žiakov, ale aj budúcnosť krajiny.

Ako sa ti podarilo dostať sa k príležitosti radíť organizáciám MŠ SR?

Moja mamina mi povedala, že IUVENTA robí nábor do ŽPV – Žiackeho poradného výboru – a tak som si sadla k počítaču a poslala online prihlášku. Boli tam otázky, prečo by som sa chcela zapojiť, aké zmeny v školstve navrhujem a podobne. Neskôr mi prišla pozvánka na pohovor, ktorý sa konal v Bratislave v budove IUVENTY. Milan Polešenský, koordinátor ŽPV, nás pozdravil a všetci sme išli do veľkej miestnosti, kde sa konal pohovor. Čudné bolo, že sme boli všetci v jednej miestnosti. Myslela som si, že nás budú volať po jednom a pýtať sa otázky. Začali sme zoznamovačkou, kde sme sa všetci predstavili zaujímavou hrou. Potom si preverili, ako vieme pracovať v skupine, prezentovať... Skončilo to tak, že sme začali debatovať o našom školstve. Boli tam úžasní ľudia so skvelými názormi a bolo nám ľúto, že sme sa nemohli dostať všetci.

Ako bude takáto práca prebiehať?

Budeme sa stretávať online aj prezenčne. Naše prvé stretnutie bolo v Bratislavskom kraji a vždy bude prezenčné stretnutie v inom kraji. Stretli sme sa aj s Jozefom Miškolcím, PhD., riaditeľom Sekcie inkluzívneho vzdelávania národnostných menšín a rozvoja vzdelávacieho systému zo Štátneho pedagogického ústavu a Mgr. Petrom Lenčom, PhD., generálnym riaditeľom IUVENTA - Slovenského inštitútu mládeže a ďalšími dôležitými ľuďmi. Naše prvé online stretnutie prebiehalo cez zoom.

Kto všetko je v takejto pracovnej skupine a odkiaľ?

Z každého kraja sú tam dvaja ľudia, takže je nás dokopy 16. Všetci sú veľmi zanečení a majú naozaj podnetné názory. Rozhovory s týmito ľuďmi boli inšpiratívne. Páči sa mi, ako nebolo ticho a vždy sme sa mali o čom rozprávať. Preberali sme hlavne čo funguje a nefunguje na našich školách. Navrhli sme nové nápady, ktoré by sa mohli dostať do škôl.



Táňa s Jozefom Miškolcím, PhD., a Mgr. Petrom Lenčom, PhD. Foto: Milan Polešenský

K akým témam máte možnosť vyjadriť sa a niečo ovplyvniť?

Ide najmä o témy spojené najmä s kurikulumnou reformou, ktorú vypracujú odborníci. A my ich môžeme spripomienkovať – čo sa nám páči/nepáči, čo by sme zmenili. Budeme mať možnosť podávať aj naše návrhy. Ale nakoľko sme poradný výbor, nebudeme mať takú veľkú moc, bude to jeden hlas z mnohých.

K čomu ste sa už stihli vyjadriť? Čo ministra a jeho ľudí zaujímalo?

Minister na našom prvom stretnutí nebol, ale boli tam riaditelia z IUVENTY a ŠPU. A podľa mojich informácií ich zaujalo, ako sme boli všetci energickí a mali sme chuť pracovať. Keď sme dostali úlohu, kde sme mali napísať, čo sa nám páči alebo nepáči a aké zmeny by sme navrhovali, tak boli celkom prekvapení, čo všetko sme tam popísali. A myslím si, že pracovať v takomto tíme ľudí bude super a dotiahneme to naozaj ďaleko.

Odkiaľ prišiel nápad, aby ste sa ako žiaci mohli zapojiť?

Autorom myšlienky ŽPV je Šimon Babjak, študent na gymnáziu C. S. Lewisa a zároveň slovenský mládežnícky delegát pri OSN. A z môjho pohľadu sa jeho nápad pretavil do skutočnosti kvôli tomu, aby sme aj my žiaci a študenti, ktorí každodenne zažívame, čo sa v škole deje a čo sa učíme, mali právo vyjadriť sa k pripravovanej reforme. Podľa mňa je dobré, že máme odborníkov, učiteľov a všetkých

dôležitých ľudí na napísanie, vymyslenie, spracovanie reformy, ale ten hlas nás, žiakov, je veľmi dôležitý. Aj my by sme mali mať väčšie právo, nakoľko sami vidíme, čo by sa malo zmeniť a sami máme už teraz veľa nápadov. Preto to vidím ako veľkú príležitosť niečo zmeniť, viac sa priblížiť k tej našej ideálnej škole.

Aký máš z toho celého pocit? Je to česť alebo príležitosť niečo zmeniť?

Pre mňa je to veľká príležitosť a skúsenosť do života. Skvelá šanca ako sa podieľať na novej zmene tak, aby to pomohlo aj ostatným. Som veľmi šťastná, že som sa tam dostala, že je tam toľko inšpiratívnych mladých ľudí a že som ich spoznala. Mám z toho naozaj skvelý pocit a myslím si, že to dotiahneme ďaleko a za 2 roky toho stihneme veľa.

Si aj v žiackej rade školy? Je dobrým zdrojom nápadov a riešení?

V školskej žiackej rade som už celkom dlho a veľmi často sa angažujem v našej škole. Snažím sa prispievať k lepšiemu fungovaniu a byť taká kreatívna osôbka s kopec nápadmi. Podľa mňa sa mi to darí. Dosiahli sme toho celkom dosť a som hrdá, že takto pomáhame aj v škole. Je to skvelý zdroj nápadov nielen z mojej hlavy, ale aj z hláv mojich kolegov-spolužiakov. Ak by som nebola v ŽŠR tak by som nemala takú energiu do niečoho väčšieho ako napríklad ŽPV, takže to má aj svoju zásluhu.

Rozhovor pripravila Martina Ostatníková



GOLDIE
KLENOTY

Vysnívaný darček
Teraz s Vianočnými zľavami!

www.goldie.sk
www.goldiediamonds.sk

09-02



AB
manikúra-pedikúra

Škovránčia 3, Senec
+421 917 999 187
www.manikurasenec.sk
www.pedikurasenec.sk

09-03

Informácie k inzercii

Cena riadkovej inzercie: 40 centov / slovo

Spoločenská rubrika: 17 centov / slovo

Cena plošnej inzercie je zverejnená na www.sencan.sk

Zľavy pri opakovaní 3 - 5-krát 8%, 6 - 9-krát 12%, 10 - 12-krát 15%

Mestské zastupiteľstvo v Senci schválilo zľavu 25% na inzerciu z dôvodu pandémie, ktorá platí do 31.12.2021.

Viac na www.sencan.skKontakt: sencan@senec.sk – Uzávierka 16.12.2021**Jeseň v ŠKD Tajovského**

Napriek súčasnej napätej atmosfére vďaka covidu sa tvorivosť detí a pani vychovávateľiek neznižuje a možno je to aj motivácia k odreagovaniu sa formou tvorby. Jeseň je skvelou príležitosťou, vďaka nádherným farbám, k rôznorodej kreativite. Tentokrát sa využili

dary prírody – tekvice - aj kvetináče k vytvoreniu postavičiek ozdobujúcich vstup do budovy školy i vstup pred riaditeľňou. Návrhy a dekorácia sú tvorbou niektorých pani vychovávateľiek s pomocou detí, ktoré vložili do postavičiek svoju tvorivú fantáziu. Konečný výsledok stojí za to.

Monškov

Lipa pre skutočné obete

27. októbra 2021 sme pred našou školou vysadili lipu za skutočné obete COVIDU 19. Našej škole ju poskytla nezisková organizácia SKUTOČNÉ OBETE.

Jej cieľom je vysadiť po celom Slovensku lipy, ktoré by mali byť pietnymi miestami, aby si aj budúce generácie spomenuli na to, že niekomu bola táto pandémia osudná. Úplne prvá vysadená lipa touto organizáciou na počesť zosnulých obetí na Slovensku začala

dýchať v Banskej Bystrici. Tejto krásnej akcie sa zúčastnil primátor mesta Senec Ing. Dušan Badinský, riaditeľ Základnej školy Jozefa Gregora Tajovského Mgr. Ladislav Kása, zakladateľka neziskovej organizácie Lenka Straková, naši pedagógovia i zástupcovia žiackeho parlamentu.

Lipu si môžete prísť pozrieť pred školu Jozefa Gregora Tajovského. „NIKDY NA VÁS NEZABUDNEME!“

Anna Lenke Sido, žiačka 6.E triedy, hovorkyňa žiackeho parlamentu



Mohli by aj dnes slúžiť stĺpy hanby?

Pani vychovávateľky zo Školského klubu detí zo ZŠ Mlynská sa v regionálnej výchove zamerali na kultúrnu pamiatku mesta Senec, Stĺp hanby – Prancier. Väčšina detí vedela, že takáto kultúrna pamiatka sa v Senci nachádza a na akom mieste je postavená, ale z histórie poznali málo.

Deti sa dozvedeli, že stĺpy hanby sa stavali v stredoveku a doslúžili v roku 1848, kedy bolo zrušené poddanstvo. So zatajeným dychom počúvali o previneniach, za ktoré boli previnilci vystavení na pranieri alebo v kletke. Zaujímali sa o formy



fyzických trestov, ale i verejnej potupy a hanby, ktorú museli previnilci vytrpieť. Deti si všimli, že niektoré skutky sa robia aj dnes, ale pohľad na ne je benevolentnejší, niektoré sa netrestajú vôbec.

V stredoveku sa takmer v každom zemepánskom sídle nachádzal pranier alebo stĺp hanby. Tieto unikátne stavby sa vyskytovali v mnohých slovenských mestách a mestečkách. Najčastejšie mali podobu stĺpa alebo kletky a umiestnené boli na miestach, kadiaľ chodilo veľa ľudí – na námestiach a pri kostoloch.

K pranieru sa priväzovali previnilci rôzneho druhu. Čakali ich tu fyzické tresty (bičovanie, palicovanie), ale predovšetkým verejný posmech a opovrhnutie. Boli k nim priväzovaní zloději, výtržníci a cudzoložníci, ale napríklad aj rozhádaní susedia, klebetné ženy alebo opilci.

V Bernolákove bol pranier postavený v priestore pred kaštieľom, kde sídlil i panský súd. Jedným z trestov bolo i vyviazanie k stĺpu hanby za krádež alebo za urážku. Aj miestny richtár mal možnosť stíhať niektoré delikty, napríklad opilstvo, rušenie nočného pokoja, výtržníctvo a krádeže.

V Senci stĺp hanby – pranier stál a stále ešte stojí na Mierovom námestí. V roku 1552 ho dal postaviť zemepán Andrej Bátor. Pri pranieri vystavovali previnilcov na „verejnú potupu“.

Okrem skutočných naničodníkov sa na toto nepríjemné miesto občas dostali i ľudia nevinní – obeť dobovej nevedomosti a povier. Ako príklad možno uviesť istého „čarodejníka“, ktorý bol na seneckom



pranieri v roku 1609 vystavený na verejnú potupu za to, že vrah zaklial v meste všetku úrodu cibule.

Stĺp hanby v Senci je národnou kultúrnou pamiatkou.

Na záver sme položili deťom otázku, či si myslia, že by mali aj dnes slúžiť stĺpy hanby (praniere), aby potrestali vinníkov. Väčšina bola proti, ale niektorí by to privítali. A keďže sme na záver deťom rozdali výkresy, na ktoré mali nakresliť svoju predstavu o tom, ako stĺp hanby alebo kletka mohli vyzeráť a ako sa využívať, predstavy boli rôznorodé. Deti boli opäť šikovné, kreatívne a mnohé poňali tému s veľkou fantáziou.

Mgr. Erika Biharyová

Spojenej škole pomáha mesto, CrossFit Senec a Tesco

Podakovanie Mestu Senec

Napriek neľahkej situácii Mesto Senec opäť finančne podporilo žiakov našej školy projektom Domček na stračej nôžke. Zo získaných 1.200 eur sme spoluzafinancovali a zakúpili certifikovanú detskú zostavu DEN, ktorá obsahuje vežu so strieškou a šmýkačkou s nástupným rebrikom a lanovo-lezeckou stenou. Cieľovú skupinu projektu tvoria žiaci Spojenej školy s mentálnym, či iným pridruženým postihnutím.

Všetci sa veľmi tešíme novému hraciu komponentu na školskom pozemku. Zabezpečuje zážitkovú formu vzdelávania, ktorá prinesie pozitívne výsledky v edukácii žiakov a v získaní nových psychomotorických aj sociálnych zručností. Určite pozitívne ovplyvní aj členov školského klubu. Deti budú mať širšie možnosti aktívneho oddychu i relaxácie.

Učiteľky Spojenej školy
Mgr. Mílica Mišáková, Mgr. Kristína Pavlovková



Aby žiadne dieťa nebolo „AUT“

Pred zhruba dvoma rokmi vznikla netradičná ale veľmi milá a produktívna spolupráca medzi CrossFit Senec a Spojenou školou Senec. Vďaka filantropickému cíteniu majiteľov, trénerov aj členov CrossFit Senec sa podarilo zabezpečiť a zrealizovať špeciálne tréningy pre deti s autizmom, ADHD, či inými postihnutiami. Tréneri prešli špeciálnym akreditovaným tréningom, aby dokázali pomôcť „špeciálnym“ deťom zvládnuť a obľúbiť si pohyb a spoločnosť druhých ľudí pohybovým krúžkom, ktorý sa realizuje jedenkrát týždenne.

Tréningy vedú špeciálne pedagogičky zo Spojenej školy Senec, ktoré majú dlhoročné skúsenosti s deťmi s rôznymi druhmi postihnutí. Deti sa učia socializácii a ovládaniu vlastného tela. Rozvíjajú motorické schopnosti, učia sa sústrediť aj správne komunikovať. Deti si vďaka tréningom šport nielen obľúbili, ale majú možnosť niekam patriť. Získali rovnakú šancu ako

zdravé deti cvičiť, hýbať sa a utužovať si tak zdravie. Najväčším benefitom je radosť detí počas tréningov. Ich úsmev na tvári je veľmi nákazlivý a hreje pri srdci.

Tréneri CrossFit Senec (Linda a Maťo) a učiteľky zo Spojenej školy Senec (Janka a Mílica)

Aj Tesco pomohlo

Vďaka finančnej pomoci Nadačného fondu Tesco, pod projektom „Vy rozhodujete, my pomáhame“ v hodnote 800 €, si Spojená škola na Trnavskej ulici v Senci zakúpila a osadila detskú hojdačku v záhradnej časti školského pozemku.

Projekt umožnil zažiť žiakom s mentálnym postihnutím radosť zo zážitkového učenia sa a oddychu. Hojdačka sa stala neoddeliteľnou súčasťou „školských dní“ našich žiakov a veľmi sa tešíme z jej vlastníctva. Srdečne ďakujeme za finančné zabezpečenie projektu.

Žiaci Spojenej školy





Čestná stráž prezidenta SR v MŠ Fándlyho 2 v Senci

Do našej materskej školy zavítali príslušníci Čestnej stráže prezidenta Slovenskej republiky s programom pre deti základných a materských škôl. Všetky tieto školy navštevujú deti profesionálnych vojakov.

Počas pútavého programu sa dozvedeli, že Čestná stráž je útvarom ozbrojených síl Slovenskej republiky, ktorý stráži sídlo prezidentky SR a jej hostí. Moderátorka počas ukážok vysvetlila deťom ako prebieha výmena stráží a ako vítajú príslušníci Čestnej stráže prezidentku Slovenskej republiky Zuzanu Čaputovú, keď ráno vchádza za zvuku fanfár do prezidentského paláca.

Zaujímavá bola aj prehliadka historických uniforiem.

Najväčšiu radosť a nadšenie však vyvolali u detí ukážky zo sebaobrody, spoločné pochodovanie pod vojenským velením, predvádzanie výstroje a výzbroje, ktorú používajú vojaci pri prezentácii a výcviku. Očká žiarili všetkým deťom, keď mohli pod dozorom vojakov chytiť do svojich rúk šablú aj pušku. Celá prezentácia prebiehala hravou formou, čo veľmi oceňujeme.

Na záver hudobník zahral hudobné hádanky z rozprávok a detských filmov. Škôlkari sa rozlúčili silným potleskom a vojaci

množstvom darčiekov. Všetci sme odchádzali plní dojemov z neobvyklého zážitku. Ešte dlho sme cítili tú zvláštnu majestátnu atmosféru, ktorú so sebou priniesla čestná stráž.

Ďakujeme veliteľovi ČS PSR plk. Ing. Branislavovi Vavrincovi, ktorý pre našu školu toto podujatie zorganizoval a samozrejme ďakujeme aj všetkým profesionálnym vojakom, ktorí sa podieľali na realizácii tohto projektu. Spolu sme sa zhodli na tom, že v takejto spolupráci budeme i naďalej pokračovať.

Eva Talamonová

Cesta k modernejšej a lepšej škole na GAB Senec

Moderná škola s kvalitnou výukou je tou pozitívnou predstavou o vzdelávaní nielen pre žiakov a ich rodičov, ale aj pre pedagógov samotných. Aj z tohto dôvodu sa vyučujúce cudzích jazykov Gymnázia Antona Bernoláka v Senci zúčastnili v priebehu leta a jesene zahraničného vzdelávania programu Erasmus+ v rámci projektu s názvom: Cesta k modernejšej a lepšej škole. Na ceste za novým poznaním vycestovali do Nemecka, Rakúska, Grécka a Španielska.

Koncom októbra sa na popoludňajšom workshope podelili s novými poznatkami so svojimi kolegami.

Mgr. Lucia Nemečková a Mgr. Alžbeta Durayová absolvovali v Düsseldorfe štruktúrovaný kurz zameraný na využívanie tabletov a aplikácií. Predviedli kolegom inovatívne spôsoby vyučovania pomocou aplikácií ako sú platformy Kahoot, Plickers, či Learningapps.



Pedagógovia GAB Senec aplikujú nové poznatky do vyučovacieho procesu. Foto: Mgr. Silvia Drobná

Mgr. Alena Kohútová priniesla z Atén nové možnosti tvorby videí, ktoré môžu na hodinách využívať nielen učitelia jazykov, ale aj dejepisu, geografie a iných predmetov.

Mgr. Silvia Drobná a Mgr. Petra Psoťová sa v Barcelone zúčastnili vzdelávacieho kurzu zameraného na koncepciu

vedomého prežívania – Mindfulness. Oboznámili kolegov s technikami, ktoré môžu žiakom pomôcť sústrediť sa na prácu či také, ktoré môžu využívať v stresových situáciách.

Mgr. Veronika Hajzoková absolvovala vo Viedni vzdelávanie, ktoré sa venovalo psychickej odolnosti učiteľov a predviedla kolegom techniky, ktoré môžu využívať nielen triedni učitelia pri práci so svojimi žiakmi.

Len moderná a inovatívna škola je kvalitným vzdelávacím prostredím pre svojich študentov, a preto sa pedagógovia gymnázia zhodli v dôležitosti aplikovania nových poznatkov do vyučovacieho procesu a v pokračovaní takéhoto vzdelávania.

Mgr. Dagmar Lenártová, GAB Senec

Spolufinancované z programu Európskej únie Erasmus+





Na oslave v Pastoračnom centre. Foto: Marek Vincze

Duchovný otec Radosti oslávil 70 rokov

Slávnostnou svätou omšou a stretnutím v Pastoračnom centre oslávil kňaz Jozef Lančarič životné jubileum. Ako Senčana a skvelého kazateľa ho pozná hádam celé mesto. Na omši všetkých ubezpečil, že venovať život Bohu je výborné rozhodnutie. Boh totiž nikdy nesklame. *MO*

Milý náš Jožko, ďakujeme ti za roky sprevádzania nás všetkých v speváckom zbore Radosť, za duchovné vedenie a radosť v tvojich očiach, ktorá nás potešuje. K tvojmu krásnemu jubileu ti zo srdca prajeme veľa optimizmu, pokoj v duši, Božie požehnanie a pevné zdravie. *Ferko, deti a mladí z Radosti*

Ponožkový október na ZŠ Mlynská

Naša škola sa v spolupráci so Žiackym parlamentom zapojila do kampane OZ Podaj to ďalej „Ponožkový október.“ Zmyslom je vyzbierať čo najviac ponožiek pre ľudí v núdzi, aby zimu prežili s nohami v teple.

Mnoho ľudí žijúcich na ulici sa presúva pešo v akomkoľvek počasí. Charity naprieč Slovenskom im svojou úžasnou prácou

poskytujú útočisko, teplé jedlo, odev, obuv, avšak obyčajné ponožky sa stali nedostatkovým tovarom. Preto mnohí trpia infekciami, omrzlinami a podchladením.

ZŠ Mlynská sa rozhodla osloviť Červený kríž v Senci, ktorý nápad o vyzbierané ponožky s radosťou prijal. Chceli by sme srdečne poďakovať rodičom, žiakom a zamestnancom,

ktorí sa zapojili a vhođením ponožiek do krabice, umiestnenej vo vestibule školy, prispeli na dobrú vec. Celkovo sme vyzbierali 164 párov ponožiek, ktorými sme pomohli najslabším členom spoločnosti prežiť zimu aspoň ako tak komfortne.

PhDr. Dominika Marčanová, Mgr. Alena Čonka Lukáčová



Riaditeľka Červeného kríža Emília Macsiczová preberá zbierku ponožiek od učiteliek ZŠ Mlynská Mgr. Alenky Čonka Lukáčovej, PhDr. Dominiky Marčanovej a psychologičky Mgr. Zuzany Janečkovej za Žiacky parlament.



Ponožky v zime vedú vyčariť úsmev na tvári. Foto: Slovenský Červený kríž Bratislava - okolie

www.kinosenc.sk
 - rýchlo
 - jednoducho
 - aj v mobile

VSTUPENKY ONLINE

KINO



**SPIDER-MAN:
BEZ DOMOVA**

16. štvrtok o 18:00 5,00 Eur
 17. piatok o 18:00 5,00 Eur
 18. sobota o 18:00 5,00 Eur



SPIEVAJ 2

23. štvrtok o 16:00 5,00 Eur
 30. štvrtok o 14:00 5,00 Eur



**ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK 2:
DOBRO DOŠLI**

27. pondelok o 18:00 5,00 Eur
 30. štvrtok o 18:00 5,00 Eur



**MATRIX
RESURRECTIONS**

28. utorok o 18:00 5,00 Eur
 29. streda o 18:00 5,00 Eur

MESTSKÁ KNIŽNICA



VIANOČNÉ TVORIVÉ DIELNE PRE DETI
 11.12. sobota
 od 10.00 hod. do 13.00 hod.



Výpožičný čas: Pondelok – Piatok 9:00 – 18:30, Streda – zatvorené

MESTSKÉ MÚZEUM - TURECKÝ DOM



- EXPOZÍCIA DEJÍN DOBROVOLEHNÉHO HASIČSTVA
- EXPOZÍCIA STARŠÍCH DEJÍN
- EXPOZÍCIA PRÍRODY

Aktuálne výstavy:

- Z VAŠICH DAROV 2016 – 2020
- Z HLBÍN NAŠICH VÔD (výstava preparátov rýb Milana Žiaka)
- PRVÁ SVETOVÁ VOJNA A SENECKO

Mestské múzeum otvorené:

Utorok: 10:00 – 12:00, 13:00 – 16:00, Streda až piatok: 10:00 – 12:00, 13:00 – 18:00

tel.: 02/ 20 20 55 01, 0911/ 169 754, web: <http://msks-senec.sk/muzeum/>

Hasičské múzeum: Návštevy je potrebné si dohodnúť vopred s pracovníkmi Mestského múzea.



KINOSÁLA



Divadelná
nedeľa
pre deti
v kinosále
MsKS

**SNEHULIAČKA MILÝ
A MIKULÁŠ**
5.12. nedeľa o 15:30 hod.
Vstupné: 4,00 Eur



SLNEČNICA
Detský folklórny
súbor
11.12. sobota
o 15:00 hod.
Vstupné: 5,00 Eur



**PRÍDE
K NÁM
MIKULÁŠ**
6.12. pondelok
o 17:30 hod. Rozsvietenie
Vianočného stromčeka



**TRADIČNÉ VIANOČNÉ
TRHY V SENCI**
od 10.12. do 19.12.
Pondelok 13.12. sanitárny deň

Kultúrne akcie zrealizujeme na základe aktuálnych opatrení a situácie v našom meste.

LABYRINT



VÝSTAVA ILUSTRÁCIÍ
z knihy „O Grétke Margarétke“,
ktorú napísala
Martina Kavuliaková Stríbrnská
a ilustrovala Zuzana Gavalcová.
Výstava trvá od 1.12.2021 do 17.12.2021
Vstup voľný



SENEC OBJEKTÍVOM MOBILU
6.12. pondelok o 15:00 hod.
Otvorenie výstavy fotenej len mobilnými telefonmi,
ktorá zachytáva Mesto Senec a život v ňom.
Výstava trvá od 6.12.2021 do 22.12.2021
Vstup voľný



VIANOČNÝ KONCERT
Monika Ližbetin
15.12. streda o 18:00 hod.
Vstupné: 7,00 Eur

Predpredaj a predaj vstupeniek, rovnako aj Online na všetky podujatia je spustený na základe aktuálnych odporúčaní RÚVZ a po nastavení maximálnej kapacity interiérových podujatí.

KANCELÁRIA: 02/45923403, 8:00 – 15:00 hod., LABYRINT: 0903405154, 0911280603, 8:00 – 16:00 hod.,
obedňajšia prestávka 11:00 – 12:00 hod., POKLADŇA v MsKS: 0911344772, 14:30 – 18:30 hod.
Zmena programu vyhradená! www.msks-senec.sk www.kinosenec.sk

30 rokov starostlivosti o dospelých s mentálnym hendikepom v seneckej Betánii

Na konci novembra oslávila Betánia 30. výročie vzniku. Toto prvé neštátne zariadenie rodinného typu začalo poskytovať v roku 1991 úplne inú sociálnu službu pre ľudí s mentálnym hendikepom. Službu, ktorá na Slovensku dovtedy neexistovala. O Betánii a jej činnosti sme sa porozprávali s riaditeľkou Janou Šuranovou.

Ako Betánia vznikla?

V Cirkvi bratskej sa v 80. rokoch stretla skupina zanietených ľudí, ktorých túžbou bolo intenzívne pomáhať tým najslabším. Jej kazateľovi Ciesarovi sa podarilo nadviazať spoluprácu s poskytovateľom sociálnej služby v Nemeckom Solingene, kde bol vidieť úplne iný prístup k ľuďom, odkázaným na pomoc iných. V jednej izbe mali menej klientov, zapájali ich do aktivít, mali odborne školený personál na prácu s takými ľuďmi. Ich činnosť smerovala k tomu, aby bol ich život čo najkvalitnejší.

Pre náš vtedajší štát boli starí, bezvládni a mentálne postihnutí ľudia iba príťažou a tomu zodpovedala aj starostlivosť. Po nežnej revolúcii sa otvorili možnosti pre nástup tretieho – neštátneho sektoru. V Cirkvi bratskej už v tom čase existovalo Diakonické združenie Betánia, ktorému sa podarilo získať na charitatívne účely budovu bývalého rekreačného zariadenia KSS v Senci na brehu Slnečných jazier. Pár členov Cirkvi bratskej bolo súčasne aj zamestnancami Ústavu pre mentálne postihnutých mladých ľudí na Lipského ulici v Bratislave. Práve oni, spolu

so zakladateľom Diakonického združenia Betánia MUDr. Igorom André, videli možnosť sprostredkovať podľa vzoru nemeckého partnera kvalitnú sociálnu službu mladým ľuďom, ktorí tu dosiahli plnoletosť a ich život by ďalej pokračoval buď doma, alebo vo vysokokapacitných zariadeniach.

Nasledovali dlhé rozhovory s rodinami klientov, ktorým ponúkli život v malej komunite v podmienkach blízkyh domácejmu prostrediu. Ponuku nakoniec prijalo 10 rodín.

Aká bola odozva na vznik Betánie v meste?

Najprv sme sa stretli s nevôľou mestského zastupiteľstva. Iba 2 poslanci reagovali pozitívne. Báli sa, že takíto ľudia odľakajú hostí z brehov Slnečných jazier. Ich súhlasné stanovisko na prevádzku však nebolo potrebné. Sme radi, že ich počiatočné obavy sa nenaplnili a spolupráca s Mestom Senec je v poslednom období na veľmi dobrej úrovni.

Kedy presne a ako začala fungovať?

22. novembra 1991 sa začala v Betánii poskytovať sociálna služba, ktorá na Slovensku nemala obdobu. V prostredí



Ninka a Patrik pripravujú obed. Foto: archív Betánie

pripomínajúcom domov s rešpektovaním individuálnych schopností jednotlivcov začal nový život bývalých klientov Ústavu pre mentálne postihnutých z Bratislavy. Množstvo ľudí odhodlaných pomáhať v tomto diele sa stalo neodmysliteľnou súčasťou ich života.

Dvojlôžkové izby s vlastným sociálnym zariadením, individuálny a rešpektujúci prístup personálu, denné zmysluplné zamestnávanie, možnosť zapájania sa do celého diania v Betánii avšak pod odborným dohľadom pracovníkov Ústavu pre mentálne postihnutých - to boli dôvody, vďaka ktorým neboli spokojní s takýmto životom len obyvatelia Betánie, ale aj ich rodičia.

Betánia sa po pár rokoch stala samostatným subjektom. A postupne sme začali poskytovať sociálnu službu aj záujemcom o denný pobyt.

V roku 2004 sa Betánia transformovala na neziskovú organizáciu, ktorou je doteraz.

Obľúbený je aj penzión, o ktorý sa starajú aj klienti. Ako sa ho podarilo zrealizovať?

Vďaka finančnej podpore Spojených holandských nadácií, Slovenskej humanitnej rady a nemeckej Betánie. Využili sme lukratívnu polohu na výstavbu ubytovacieho zariadenia - penziónu pre širokú verejnosť. A tiež aj nové dielne na rozvoj pracovných zručností.

V penzióne v 6 útulných izbách vyzdobených výrobkami z našich dielní vieme ubytovať 14 osôb. K dispozícii je aj malá kuchynka s chladničkami a so



Betánia rok 1992. Foto: archív Betánie

spoločenskou miestnosťou. Na chode penziónu sa zúčastňujú klienti. Teší nás, že sa k nám hlavne počas letnej sezóny vracajú spokojní hostia. A v mnohých prípadoch sa medzi hosťami a našimi klientmi vytvárajú pekné a dlhodobé priateľstvá.

V roku 2002 sme spojizdnilí novovybudovaný pavilón s trojizbovým bývaním a so zhrmažďovacou miestnosťou. Byt slúžil a doteraz slúži ako tréningový – tu sa klienti pripravujú na možnosť samostatného bývania.

Koľko klientov máte dnes?

V súčasnej dobe poskytujeme celoročnú sociálnu službu 12 klientom a ambulanciu 7 klientom. Našou stálou snahou zostáva, aby sa život v Betánii čo najviac približoval tomu bežnému. Preto aj podpora personálu v bežných činnostiach je len do takej miery, akú klient bezprostredne potrebuje. Naši klienti pracujú v dielnach, kde zhotovujú drobné darčkové predmety, pracujú v záhrade, v kuchyni, upratujú svoje izby aj spoločenské priestory. Denné zamestnanie ich učí zodpovednosti.

Chodia klienti aj do mesta? Čomu sa venujú vo voľnom čase?

Život v Betánii nie je len o práci. Niekoľkokrát do roka chodíme na výlety, športujeme, zabavíme sa na našich diskotékach, spoločne oslavujeme všetky meniny a narodeniny. Tešíme sa z úspechov a navzájom si pomáhame prekonávať aj ťažké životné udalosti, ktoré sa nám nevyhýbajú. Naši klienti si sami nakupujú, využívajú služby kaderníctva, pedikúry, chodia na kultúrne podujatia, na prechádzky. Jednotlivci využívajú program v Tenenet o.z. V Betánii prebieha počítačový krúžok, tréning pamäte, biblioterapia, arteterapia, cvičí sa jóga a každý týždeň sa môžu zúčastniť vzdelávania. Naplníme aj ich duchovné potreby.

Zvládnú sa klienti osamostatniť?

Vďaka dlhoročnej spolupráci s Tenenetom sme sa zapojili do projektu na získanie samostatného bývania. Boli sme veľmi radi, keď sme zistili, že práve naša klientka splnila všetky podmienky a splní sa jej obrovská túžba – bude môcť opustiť Betániu a presťahuje sa do pekného jednoizbového bytu. Ten sa nám podarilo zariadiť vďaka ochote oslovených jednotlivcov. Je to zatiaľ naša prvá lastovička v procese osamostatňovania klientov, ale určite nie posledná. Budeme naďalej aj sami vyhľadávať možnosti ako získať samostatné bývanie pre našich klientov mimo Betánie.



Betánia v súčasnosti. Foto: archív Betánie

Ako vnímate 30 rokov činnosti Betánie?

Každé výročie dáva priestor na rekapituláciu, zamyslenie. Aj my rekapitulujeme. Sme presvedčení, že sa nám podarilo naplniť pôvodnú ideu, ktorú mali zakladatelia Betánie – na princípoch kresťanskej lásky a pomoci sprostredkovať ľuďom odkázaným na pomoc iných možnosť rozhodovať o svojom živote.

Každý, kto má osobnú skúsenosť s človekom s mentálnym hendikepom, vie ako často mávajú svoje nálady. Naši klienti zvládajú takéto náročné chvíle vďaka obrovskej empatii, ale aj profesionalite zamestnancov Betánie.

A ja si dovoľím na záver osobné poďakovanie Slavojovi Krupovi, ktorý bol prvým riaditeľom Betánie a jeho nástupcovi, Miroslavovi Krupovi za 25 ročné úspešné vedenie Betánie. Rodičom klientov za ich

dôveru. Klientom za to, že sú našou súčasťou. Svojim úžasným kolegyniam a kolegom za ich odhodlanie zvládať túto náročnú a spoločensky finančne podhodnotenú prácu. Obrovské a úprimné poďakovanie patrí všetkým Senčanom, ktorí nám pomáhali a naďalej pomáhajú. Ich zoznam by bol za obdobie nášho fungovania naozaj dlhý. Takáto podpora je pre nás nesmierne dôležitá, vzácna a nesmierne si ju vážime.

Je nám ľúto, že toto významné výročie nemôžeme osláviť ako sme pred rokom plánovali – s množstvom pozvaných hostí, rodinných príslušníkov, priateľov, kamarátov, sponzorov. Spoločenská situácia to nedovoľuje.

Ak by ste sa chceli o nás dozvedieť viac, navštívte www.betania.sk alebo na našom FB **Betania Senec n.o.**

Rozhovor pripravila MO



Pracovný tím penziónu: Anka, Saška, Vlado, Karmen. Foto: archív Betánie

Ivan Hlavanda: Som fascinovaný svetlom

V októbri sa v Labyrinte Mestského kultúrneho strediska stretol na prednáške so Senčanmi Ivan Hlavanda, ktorého fotografie oslovili mnohých. Publikoval ich aj na sociálnych sieťach, ale jeho fotky z nočnej cyklojazdy sme zverejnili aj na www.senec.sk. Netradičná cesta za fotením, ktoré sa stalo jeho vášňou, oslovila aj redakciu Senčana.

Cítite sa byť Senčanom?

Som Senčan od roku 1974. Narodil som sa v Trnave, ale keď som mal 3 roky, presťahovali sme sa do Senca. Neskôr som pár rokov býval aj v Pezinku, ale považujem sa za celoživotného Senčana.

Najrannejšiu časť detstva som prežil v Pivničnej štvrti, hore nad kostolom. Po asi 14 rokoch sme sa presťahovali na Salámku. Krásne časy som prežil na gymnáziu. Mali sme šťastie aj nešťastie, lebo sme boli maturitný ročník 1989. Bolo to obdobie veľkých zmien.

Milujem Strieborné jazero, neďaleko bývam. Moje deti sú od narodenia Senčania, syn teraz maturuje na osemročnom gymnáziu a dcéra je v tercii.

Senec mám zvláštne rád. Aj jeho historické časti. V detstve sme mali prvé bunkre v Malom Štífte, kde sú teraz sklady zeleniny. Mali sme prelezené podzemné chodby z čias Márie Terézie. Dnes som trochu stratil kontakt s ľuďmi, keďže som bol pracovne rozcestovaný.

Aké máte spomienky na mladosť v Senci?

Napríklad som bol DJ. Pamätám si obdobie pred revolúciou, keď sme hrávali ešte s Dodom Časným v Záhradnej reštaurácii, v Elektrode, v Montostroji...

Už vtedy ste sa začali venovať foteniu?

Nie, to prišlo až neďávno. Začal som fotiť po tom, čo som zažil niekoľko životných alebo rodinných kríz. Jednou z nich bola smrť môjho biologického otca, ktorého som nepoznal. Až pri následných „papierovačkách“ som o ňom zistil viac. Napríklad, že bol banským záchranárom a že mám dokonca aj sestru, s ktorou teraz máme dobré vzťahy.

Ďalšou bolo, že môj najstarší syn, ktorý žije v Yorku, bojoval s ťažkou chorobou a doteraz musí žiť s jej následkami. Doslova ma to zložilo.

Do toho všetkého prišla korona. V práci sa venujem inováciám, som konzultantom pre mobilné siete, dizajnujem umelú inteligencia pre tento sektor a veľmi veľa pritom



cestujem po celom svete. Zrazu som zostal zatvorený doma. Cítil som, že musím začať niečo robiť.

Tak ste začali fotiť?

Celý život som inklinoval k umeniu. Napríklad som robil veľa videí, prírodopisné a cestopisné filmy napríklad o Tatrách, odkiaľ pochádza moja manželka. A jedného dňa som si kúpil „foták“. Začal som chodiť na Strieborné jazero úplne každý deň, aby som ich skúsil fotiť. Niektoré fotografie som začal publikovať a zistil som, že ich ľudia pozitívne vnímajú. Že to s ľuďmi, ktorí zostali počas lockdownu zavretí nielen v tých istých miestnostiach, ale aj vo svojom smútku, nejako pozitívne hýbe. Som perfekcionista a keď niečo začnem robiť, potrebujem to vedieť poriadne. Nakúpil som si knihy, kurzy... Trávil som fotením a teóriou fotenia okolo 12 hodín denne. Chcel som o tom vedieť všetko. Stala sa z toho vášeň. Som fascinovaný svetlom.

Ako ste sa zlepšovali?

Po mnohých pokusoch fotenia Senca a Strieborného jazera, som chcel počuť názor na moje fotografie. A chcel som ho počuť od tých najlepších. Preto som sa stal členom britskej Kráľovskej spoločnosti. Zaplatil som si kurzy u výborných newyorských fotografov, ktorí fotia módu. Svet internetu je úžasný v tom, že ak chcete, môžete sa tam vzdelávať v akejkolvek oblasti. Stojí to veľa peňazí, ako všetko, čo je kvalitné.

Vedel som, že ak ma fotografovanie neprestane po roku baviť, budem sa mu venovať celý život. Dnes sú to len dva roky, ale niektorí fotografi mi hovoria, že mám za sebou cestu, akú iní prejdú za desať rokov.

Čo ste fotili?

S kamarátom Milanom Šefčíkom sme sa počas lockdownu napríklad vybrali fotiť Tatry, Malé Karpaty, Biele Karpaty... A veľa som publikoval. Mám rád fotenie prírody. Lebo eroduje a možno fotografie, ktoré som nafotil, budú raz jedinečné. Fotím napríklad všetky tatranské plesá, lebo z nich mizne voda. O 5 rokov teda iný fotograf neurobí rovnakú fotku Velického vodopádu ako som urobil ja. Som vďačný Milanovi, že bol ochotný so mnou všade chodiť, lebo fotografovanie nie je kolektívna záležitosť. Na jednom mieste som niekedy trávil 2-3 hodiny a čakal som na správne svetlo a kompozíciu. Myslím si, že keď fotograf cvakne fotoaparátom, teraz nemyslím fotenie mobilom, tak na zábere nechá kus duše. Dnes žijeme



v rýchlej dobe. Zavesíte niečo na sociálne siete, niekto to len tak preletí, možno „lajkne“. Ja považujem za dobrú fotografiu takú, ku ktorej sa vrátite po mesiaci, po rokoch... a vidíte myšlienku, cítite, čo fotograf chcel vyjadriť. Mám nafotené tisíce fotografií, ale takýchto mám asi 10. Som presvedčený, že je na nich vidieť kus duše.

Čo je vašou inšpiráciou?

Sú dva druhy fotografovania. Plánovité, keď som napríklad 4 mesiace koncepčne pripravoval fotografovanie Velického vodopádu – získaval som si o ňom informácie, napríklad, že sa volá „Večný dážď“ a tak som sa rozhodol zachytiť tú večnosť. Tri dni som so synom čakal na správne svetlo, poskladal som rôzne rýchlosti do jedného obrazu.

A potom je tzv. oportunistické fotografovanie, kedy využijete istý moment, ktorý sa práve deje. Napríklad fotka splnu mesiaca - za 10 minút som rozložil statív a prišla rutina, ktorú má každý naučenú z teórie. Každá fotografia si vyžaduje špeciálny objektív, ktorý pracuje so svetlom. Je ako hadica, ktorou púšťate vodu – keď ju pustíte príliš silno, vymyjete rastlinu. Som zbláznený do starožitných objektívov, všetko podstatné bolo vymyslené už pred 100 rokmi. Nové sú technicky dokonalé, ale chýba im rukopis, sú tzv.

klinicky čisté. Tie staré majú určité vzorce, spôsob zachytenia objektu, ktorý sa bez nich dnes už nedá urobiť. Keď ide niekam do prírody, máte dilemu, ktorý objektív si zobrať. Potom však nájdete svoju cestu, a beriete si zo sebou stále tie isté 3-4 objektívy.

Máte v súvislosti s fotografovaním nejaký sen?

Mám sen, že po možno takých 10 rokoch by som chcel dať dokopy 10 zapamätateľných fotografií a chcel by som nájsť básnika, ktorý by tie fotografie opísal. Chcel by som spojiť fotografovanie s poéziou.

Chceli by ste, aby sa fotografovanie stalo vašou prácou?

Moja práca ma stále baví, fotografovanie je pre mňa hobby. Som však rád, že ma začali vnímať kurátori v Španielsku, ktorým posielam každý týždeň moje fotografie. Uverejňujú ich napríklad aj v Indii, kde som pre nich exotický fotograf z Európy. Chcem publikovať, ale nie komerčne.

Rozprávala sa MO

Fotografie Ivana Hlavandu:

Autoportrét

Večný dážď

Do priepasti

Mesačná nálada



CSEMADOK

Megemlékeztünk Szenczi Molnár Albertről

Az 52. Szenczi Molnár Albert Napok szervezői örömmel nyugtázzák, hogy a rendezvénysorozat programja a közönség nagy érdeklődése mellett teljes egészében megvalósult. Ez sajnos nem természetes a már második éve tartó koronavírus-járvány körülményei között. A múltkori kiadásunkban már hírt adtunk a lapzártáig lezajlott eseményekről. A későbbi rendezvények hangulatát szóban és képekben idézzük meg.



Zlava: Dávid Árva, Ludovít Kotlár. Foto: Márta Fekete

Réte – Október 23-án délután a rétei református templomban Árva Dávid, a pozsonyi Új Színpad vendégművésze lépett fel nagy sikerrel. Zene a legjobb barátom című műsorában Wass Albert megzenésített versei, egyházi és világi énekek hangzottak el. Zongorán kísérte Kotlár Ludovít.

Labirintus – Október 27-én végre megvalósulhatott Polák Margit régóta dédelgetett terve. Juhász Katalin és Tóth László költők irodalmi estjét Bárδος Ágnes vezette. Tőzsér Árpád is a meghívottak közt volt. Ő sajnos nem tudott eljönni, mégis ott volt az egész est folyamán, mert a két jelenlévő költő irodalmi pályafutásának alakulásában meghatározó szerepet játszott, később pedig pályatársak és munkatársak is



Zlava: Katalin Juhász, Ágnes Bárδος, László Tóth. Foto: VCs

voltak. Juhász Katalin és Tóth László humorral és öniróniával is fűszerezett pillanatképe a szlovákiai magyar irodalom állapotáról nagy sikert aratott a közönség körében.

Boldogfa - Október 31-én a boldogfai római katolikus templomban a Kicsi Hang verséneklő együttes adott koncertet „Egyszerű ez” címmel. A magyar irodalom nagyjainak megzenésített versei és gyerekdalok hangzottak el Menyhárt József és Lantos Borbély Katalin avatott előadásában, Vontszemű Miklós zongorakísérétevel.



Zlava: József Menyhárt, Miklós Vontszemű, Katalin Lantos Borbély. Foto: Márta Fekete

A Szenczi Molnár Albert Alapiskola – November 6-án az iskola diákjai, Matus Mónika igazgatónő bevezetőjét követően, az „Éppen most!” című irodalmi összejárással fogadták az 52. Szenczi Molnár

Albert Napok záróünnepségének vendégeit. Az iskola színháztermének pódiumán bemutatkozott a rétei Immanuel – velünk az Isten ökumenikus énekkar is. A megemlékezők elhelyezték koszorúikat Szenczi Molnár Albert domborművénel, majd Bárδος Gyula a Csemadok országos elnöke mondta el az 52. Szenczi Molnár Albert Napok zárszavát, melyben kiemelte, hogy az ünnepségsorozat a szeretet és az összetartozás jegyében valósult meg. VCs



Gyula Bárδος prednáša záverečný prejav. Foto: VCs

Pripomenuli sme si Alberta Molnára Szencziho

Organizátori 52. ročníka Dní Alberta Molnára Szencziho môžu s potešením konštatovať, že sa bez výnimky uskutočnila celá séria podujatí za veľkého záujmu divákov. To však vôbec nie je samozrejme v kontexte už dva roky trvajúcej pandémie koronavírusu.

V minulom vydaní sme už informovali o podujatiach, ktoré sa odohrali do uzávierky. Atmosféru ďalších programov priblížime slovom aj obrazom.

Reca - 23. októbri v kostole reformovanej kresťanskej cirkvi vystúpil hosťujúci umelec bratislavskej Novej scény Dávid Árva. Na klavíri ho sprevádzal Ludovít Kotlár. V programe pod názvom Hudba je mojím najlepším priateľom odznali zhudobnené básne Alberta Wassera, cirkevné aj svetské piesne.

Labirint - 27. októbri sa konečne zrealizoval dlho pripravovaný projekt Margity Polák. Literárny večer básnikov Katalin

Juhász a László Tótha viedla Ágnes Bárδος. Medzi pozvanými hosťami bol aj Árpád Tőzsér. Žiaľ, nakoniec nemohol prísť. Napriek tomu bol prítomný celý večer, pretože zohral rozhodujúcu úlohu v literárnom rozvoji oboch prítomných básnikov. Ich umelecká dráha sa viackrát pretla a stali sa aj kolegami v redakciách literárnych periodík. Humorom a štipkou sebaíronie okorenený rozhovor poskytol letný pohľad aj na súčasný stav maďarskej literatúry na Slovensku.

Boldog - 31. októbra mala v rímsko-katolíckom kostole koncert skupina Kicsi Hang pod názvom „Je to jednoduché“. Zhudobnené básne velikánov maďarskej literatúry a detské piesne zazneli v podaní Józsefa Menyhárta a Katalin Lantos Borbély. Na klavíri ich sprevádzal Miklós Vontszemű.

ZŠ Alberta Molnára Szencziho - 6. novembra po uvítacom prejave riaditeľky školy Móniky Matus uviedli žiaci školy literárne pásmo „Práve teraz!“ pre hostí záverečného podujatia 52. ročníka Dní Alberta Molnára Szencziho.

Na pódiu školského divadla sa predstavil aj ekumenický spevácky zbor Immanuel – Boh s nami. Prítomní potom položili vence k reliéfu Alberta Molnára Szencziho.

Záverečný príhovor predniesol celoslovenský predseda Csemadoku Gyula Bárδος. Zdôraznil, že séria podujatí venovaná

spomienke na Alberta Molnára Szencziho sa niesla v duchu lásky a spolupatričnosti.

VCs



Ekumenický spevácky zbor Immanuel - Boh s nami. Foto: VCs.

Nyíl nap a szakközépiskolánkban

Az őszi szünet előtti szerda délelőttön végre jelenléti nyíl napot tarthattunk iskolánkban. 36 kilencedikes tanuló, 29 szülő és egy nevelési tanácsadó látogatott el hozzánk.

Az érdeklődőknek két tanulmányi szakágat kínálunk a 2022/2023-as tanévben, mégpedig a logisztika és az óvodapedagógia és nevelői szakot. Iskolánk valamennyi szakképzési programja főiskolai és egyetemi tanulmányokra is felkészít. A képzés időtartama nappali tagozaton négy év és érettségivel végződik. Az esti tagozaton kétéves a képzés, mert erre csak érettségizettek jelentkezhetnek.

Bővebb információkhoz az egyes szakokról a prezentációkon és a mintaórákon jutottak vendégeink, akiket műsorral fogadtunk. A negyedikesek közös éneklését két másodikos diáklányunk, Csörgő Emese és Bolya Laura zongorajátéka követte.

A szakmai bemutatót Uzsák Judit kezdte a diákjaink pedagógiai gyakorlatairól

készült beszámolójával. A logisztikusok szakmai gyakorlatáról Sloboda Karolina Éva prezentált. Ezután bemutató órákon vehettek részt az érdeklődők, akik angol nyelv, alkalmazott informatika, a logisztika alapjai, a testnevelés módszertana, hangszeres játék, gyermekirodalom, könyvelés, műszaki rajz és pszichológia közül

választhattak. A bemutató órák után a színes diákéletéről beszélt Hőnyi Rebeka, majd egy általános prezentáció következett felvételi tájékoztatóval, végül a szakokról tartottunk közös tájékoztatót.

Vendégeink egyharmada a logisztika iránt, kétharmaduk az óvodapedagógia és nevelői szak iránt érdeklődött. Köszönjük, hogy ellátogattak iskolánkba, és reméljük, hogy még találkozunk. *Kontár Zsuzsanna*



Ukázková hodina pre záujemcov o štúdium učiteľstva pre MŠ a vychovávateľstva. Foto: archív školy.

Deň otvorených dverí na Spojenej škole s VJM

Pred jesennými prázdninami sme konečne mohli mať deň otvorených dverí opäť prezenčnou formou. Navštívilo nás 36 deviatakov, 29 rodičov a výchovná poradkyňa.

Pre záujemcov ponúkame v akademickom roku 2022/2023 dva študijné odbory, logistiku a učiteľstvo pre MŠ a vychovávateľstvo. Všetky programy odbornej prípravy školy pripraví študentov na vysokoškolské aj univerzitné štúdium. Denné štúdium trvá štyri roky a končí sa maturitou. Večerné štúdium trvá dva roky, pretože sa naň môžu prihlásiť len maturanti.

Bližšie informácie o každom kurze získali naši hostia na spoločných prezentáciách a ukázkových hodinách. Privítali sme ich spevom štvrtákov a hrou na klavíri našich dvoch druháčok Emese Csörgő a Lauri Bolyi.

Prvú odbornú prezentáciu predniesla Judit Uzsák o pedagogickej praxi našich študentov. Éva Karolina Sloboda predstavila organizáciu stáží študentov logistiky. Záujemcovia sa potom mohli zúčastniť ukázkových hodín. Mohli si vybrať medzi hodinami angličtiny, aplikovanej informatiky,

základov logistiky, metodiky telesnej výchovy, hudobnej výchovy, detskej literatúry, účtovníctva, technického kreslenia a psychológie. Po ukázkových hodinách Rebeka Hőnyi porozprávala o pestrom študentskom živote. Nasledovali informácie o prijímacom konaní a v závere ešte odznela spoločná prezentácia o študijných odboroch.

Jedna tretina našich hostí sa zaujímal o logistiku a dve tretiny o učiteľstvo pre MŠ a vychovávateľstvo. Ďakujeme za návštevu našej školy a tešíme sa na ďalšie stretnutia.

Zsuzsanna Kontár

Spomínáme



Dotýklo srdiečko, odišla tíško, zostal len bôľ a prázdne miesto. Dňa 8. októbra 2021 sme sa rozlúčili s milujúcou mamou a starkou **Alžbetou Divičanovou** vo veku 90 rokov. Vždy zostaneš v našich srdciach. S láskou sa lúči dcéra Betka s deťmi Marekom s rodinou, Martinou s rodinou. Nikdy na teba nezabudneme.

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.



V neznámy svet odišla si spať, zaplakal každý, kto ťa mal rád. Odišla si od nás, my ostali sme v žiali, no vždy budeš v srdciach tých, ktorí ťa milovali. Dňa 4.12.2021 si pripomínáme druhé výročie úmrtia našej drahej a milovanej mamičky, babky, prababky a svokry **Heleny Škrabákovéj**. S láskou a úctou spomínajú deti s rodinami.



Dňa 27.12.2021 by oslávil nedežitý narodeniny 100 rokov otec, dedko, pradedko **Alexander Mókos**. S láskou na teba spomínajú dcéra Magda s rodinou, Ica s rodinou, Anka s rodinou, Šaňo s rodinou, Milan s rodinou a zať Lajko s rodinou.



Dňa 4.7.2021 uplynulo 34 rokov, čo nás vo veku 64 rokov navždy opustila naša mamička **Anna Mókosová rod. Vavrová**. S láskou na ňu spomínajú dcéra Magda s rodinou, Ica s rodinou, Anka s rodinou, Šaňo s rodinou, Milan s rodinou, zať Lajko s rodinou, vnúčatá, pravnúčence a ostatná rodina. Ďakujeme



„Tak rýchlo plynie čas, spomienka na vás zostáva v nás.“
Dňa 29. decembra 2021 uplynú 10 rokov, čo nás navždy opustil náš drahý otec a dedko **František Reisinger** a uplynulo 22 rokov, čo nás navždy



opustila naša drahá mama a babka **Katarína Reisingerová**. Kto ste ich poznali, venujte im s nami tichú spomienku. S láskou a úctou spomína syn Peter, dcéry Renata a Katka s rodinami



Dňa 20.12.2021 uplynú 3 roky, čo nás navždy opustila naša drahá **Irenka Takácsová**. S láskou spomína manžel a rodina. Soha nem múló szeretettel emlékezünk halálának harmadik évfordulóján drága halottunkra **Takács Irénre** (Csöpinkre). Emléket hálával és szeretettel őrző férje és a család.



Dňa 18.11.2021 sme si pripomenuli 30. výročie úmrtia našej milovanej **Vierky Lajtmanovej, rod. Pavleovej**. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku. Smútiaca rodina

17.12.2021 si pripomenieme výročie, kedy by sa **Alžbeta Vidrová**, naša mamička, babka, prababka dožila 100 rokov. S láskou na ňu spomínajú synovia Štefan a Tibor s rodinami.



Posielame pozdrav do neba... Spomienku tichú dnes, pošlat Vám chceme, objat' Vás a povedať, ako veľmi Vás milujeme.
Dňa 29.11.2021 uplynulo 12 rokov, čo nás navždy opustila naša mamička a babička



Anna Baďuriková. Dňa 08.12.2021 uplynuli 3 roky, čo nás navždy opustil náš otec a dedko **Štefan Baďurík** s láskou na Vás spomínáme.



Tisíce nepovedaných slov, stovky nenaplnených snov. Ten čas nemal prísť, čo všetko mohlo byť, keby sa nepretrhla tvojho života niť. Odišiel si od nás ako tichý sen, nestihol si povedať: Zbohom, ja už viac neprídem. Srdce ubolené prestalo biť, nebolo lieku, aby mohlo ďalej žiť. Už ťa neprebudí slnko, ani krásny deň, na cintoríne spíš svoj večný sen.

Dňa 14.12.2021 si pripomenieme 3. smutné výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný tatino, dedko a pradedko **Dušan Lovíšek**. S láskou a úctou spomínajú dcéry Lubica s manželom Petrom, Mária s manželom Františkom a vnučky Majka a Peťka s rodinami.



Utíchlo srdce, utíchol hlas, mala si rada život a všetkých nás. Odišla si navždy, túžila si žiť, ale osud to tak zariadil, že musela si nás tak nečakane a navždy opustiť. Hoci si odišla a niet ťa medzi nami, v našich srdciach zostaneš stále s nami. Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym a ktorí sa prišli rozlúčiť s našou drahou ma-

*mou, babkou, prababkou a švagrinou **Zuzanou Matejovou**, ktorá nás dňa 18.10.2021 opustila vo veku 78 rokov. Ďakujeme za prejavy sústrasti a kvetinové dary, ktorými ste sa pokúšali zmierniť náš hlboký žiaľ. Kto ste ju poznali, venujte jej spolu s nami tichú spomienku. Navždy ostaneš v našich srdciach. Smútiaca rodina.*



Tak rýchlo ten čas letí, tak rýchlo uteká. No každý deň mamička, ocko, patrí Vám naša spomienka. Osud Vám nedoprial dlhšie s nami byť, ale v našich srdciach budete stále žiť. Dňa 28.11. uplynulo



šestnásť výročie smrti našej drahej mamičky a babičky **Irenky Slovákovéj** a 27.12. štrnásť výročie nášho ocka a dedka **Juraja Slováka**. S láskou spomínajú dcéry s rodinami. Kto ste ich poznali, venujte im tichú spomienku.



Je to už 9 rokov, čo si nám odišiel do neba a nám ostalo ticho v duši. Prázdna je náruč bez teba, keď tvoju tvár len tuším. Staraj sa nám tam, Bože, oňho – prosíme. Odišiel si preč, nás to veľmi bolí, opustil si tento svet aj proti svojej vôli. S láskou spomína na **Duška Bedeča** smútiaca rodina.

Spomíname



Pred Vianocami si spomíname aj na našich drahých **Helenu Bedečová** a **Michala Bučana**. Kto je milovaný, nebude nikdy zabudnutý. S láskou spomína smútiaca rodina



Blahoželáme jubilantom

Klub dôchodcov

Lýdia Kostková (65)
Eva Matúšová (75)
Terézia Peričková (75)

SZTP ZO č. 215

Eva Michaleková (60)
Viera Vargová (75)

Jednota dôchodcov

Ludmila Čéčová (70)
Janka Hofierková (70)
Alžbeta Stupková (70)
Mária Barányiová (75)
Ján Šuvada (80)



Novinky z Klubu dôchodcov pri MsÚ v Senci



- V novembri sme na hroby našich blízkych dali ikebany, ktoré sme spoločne vyrábali v klube dôchodcov.
- Začiatkom decembra sme využili svoju tvorivosť a pripravili sme si k Vianociam adventné vence a vianočné ikebany.
- Každý pondelok majú seniori z Klubu dôchodcov zľavnený celodenný vstup do Aquaparku v Senci. Poďme to využiť a stretnime sa tam.
- Za predpokladu priaznivého počasia sa 7.12. o 14:00 stretávame na Slniečnych jazerách JUH pri malej bráne. Trochu si zacvičíme a prejdeme sa popri jazere.
- V utorok 7.12.2021 máme tiež naplánovanú cyklotrasu okolo jazier s mikulášskymi čiapkami, ktorú ukončíme pri čaji alebo káve či varenom vínku. Zraz cyklistov bude o 14:00 na Mierovom námestí pri našej tabuli, na ktorej nájdete všetky oznamy o plánovaných akciách.
- Cez cestovnú kanceláriu máme objednaný výlet do Budapešti s prehliadkou mesta a návštevou vianočných trhov 11.12.2021.

Anna Ruhigová

Na základe zhoršujúcej sa pandemickej situácie sú priestory na Hviezdoslavovej 55 v Senci do odvolania zatvorené. Nebudú sa v nich teda konať ani stretutia klubov dôchodcov, až kým Senec znovu nebude červeným okresom.



Pohľad na kaplnku Poórovcov na kopci seneckého cintorína. Foto: LP



Ladislav Poór. Foto: archív združenia

Hlboko veriaci katolíci Ladislav Poór s manželkou Teréziou dali postaviť kaplnku či lurdskú jaskynku a stále pomáhajú potomkom

Už od kruhového objazdu je na vrchu cintorínskeho kopca vidieť Kaplnku rodiny Poórovcov, ktorá je zároveň aj hrobkou. Kto by ju v Senci nepoznal? Vieme však niečo o jej histórii?

Kaplnka rodiny Poórovcov

Kaplnku dal postaviť Ladislav Poór s manželkou Teréziou v roku 1886. Aspoň tak sa o tom dozvedáme napríklad aj z jej fasády. Ladislav v roku 1886 zomrel a nedá sa už dnes zistiť, či stavba vznikla alebo bola iniciovaná ešte za jeho života, alebo bola už dielom jeho vdovy Terézie, ktorá ho o 18 rokov prežila a zomrela v roku 1904.

V minulosti sa o kaplnku starali väčšinou seneckí Poórovci. Sú v nej pochovaní asi 14 členovia ich rodiny vrátane Ladislava a Terézie. Posledné známe pohreby sa tam konali ešte po vojne. Niekoľko posledných desaťročí sa tam už nepochováva.

Oprava kaplnky

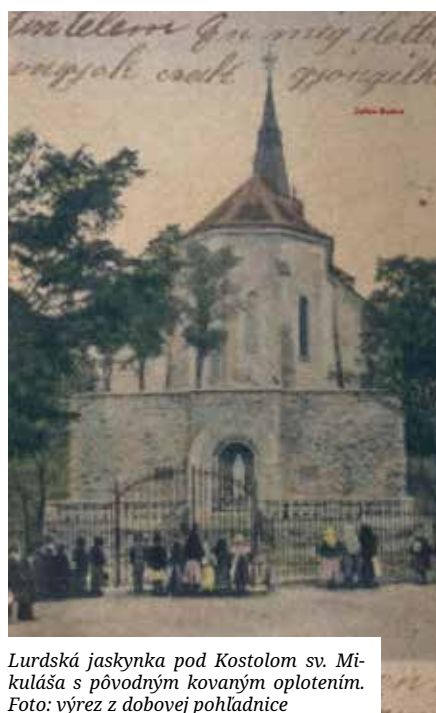
Občianske združenie príslušníkov príbuzenstva s menom Poór nadväzuje na odkaz Ladislava a Terézie Poórovcov. Váži si svojich predkov a preto sa členovia rodiny rozhodli starať aj o kaplnku/hrobku. Prvým krokom, ktorý museli urobiť, bolo majetkovo-právne vysporiadanie stavby, čo sa po roku a pol snaženia podarilo. Stavba teraz už aj oficiálne patrí združeniu

a nachádza sa na pozemku cintorína, ktorý vlastní 3 subjekty – Katolícka cirkev, Evanjelická cirkev augsburského vyznania a Mesto Senec.

V roku 2019 sa združeniu podarilo opraviť strechu kaplnky, ktorá už bola vo veľmi zlom stave, aby zabránili zatekaniu. V roku 2020 a 2021 riešili odvlhčenie, izoláciu a fasádu stavby. Predseda združenia Ing. Lubomír Poór pre redakciu Senčana povedal: „Chceme pokračovať v obnove, závisí to však od financií, ktoré sa nám podarí získať. Chceli by sme spraviť vnútrošok – interiér, zrenovovať steny a následne oltár. A poslednou etapou by bola samotná krypta. Musíme to však urobiť v spolupráci s odbornou firmou, pretože sa v nej nachádzajú pozostatky našich predkov, s ktorými chceme zaobchádzať s úctou.“

Bude prístupná verejnosti?

Kým nie je dokončená, zostáva kaplnka zatvorená. V minulosti sa otvárala pre verejnosť najmä na Sviatok všetkých svätých, na Vianoce alebo na Veľkú noc, do roku 1989 v nej bola raz ročne odslúžená omša.



Lurdská jaskynka pod Kostolom sv. Mikuláša s pôvodným kovovým oplatením. Foto: výrez z dobovej pohľadnice



Pohľad na kostol od cintorína. Vpravo kaplnka Poórovcov. Foto: výrez z dobovej pohľadnice



Interiér kaplnky/hrobky počas opravy fasády. Foto: LP



Panna Mária s dieťaťom Ježišom v nike kaplnky. Foto: LP

„Keď sa nám to podarí opraviť celé, pri špeciálnych príležitostiach by sme kaplnku mohli otvoriť. Je to zatiaľ však otázka budúcnosti, pretože nás čaká ešte veľa práce,“ zhodnotil Lubomír Poór.

Občianske združenie

Ladislav a Terézia Poóroví boli zámožnými Senčanmi, vlastnili napríklad aj pozemky smerom od Senca na Svätý Martin, ktoré dodnes spravuje Občianske združenie príslušníkov príbuzenstva s menom Poór. Predmetom činnosti združenia je poskytovanie štipendií pre študujúcich mladých ľudí z rodiny Poórovej. Založili ho spoločne obaja manželia Ladislav a Terézia Poóroví v roku 1886 ako „Rodinnú študijnú nadáciu László Poóra a jeho manželky Terézie Szabó“. Po pauze počas komunizmu sa

po nežnej revolúcii obnovila podľa platných zákonov ako občianske združenie. Jeho stanovky a pravidlá vychádzajú z historického materiálu spísaného v maďarčine. Pôvodne mohli dostať štipendium iba chlapci, dnes ho môžu získať aj dievčatá s rodovým priezviskom, ktoré sú potomkami určených predkov.

Aké sú ďalšie stopy Ladislava a Terézie Poórových v Senci?

Tento zámožný ale veľmi štedrý a dobrosrdečný manželský pár venoval mestu aj „Dom Franciska“, ktorý neskôr mnoho rokov slúžil ako kultúrny dom či dom osvety. Nachádzal sa na námestí oproti dnešnému kultúrnemu domu, kde sú teraz bytovky.

Dal tak isto zhotoviť sochu svätého Vendelína, ktorá stojí pri kruhovom objazde pri Lidli a postaviť oplotenie okolo celého cintorína, ktoré slúžilo desiatky rokov.

Ďalším dielom manželského páru Ladislava a Terézie je aj Lurdská jaskynka. Podľa zachovanej tabule ju dala postaviť vdova Terézia Poórová. Senčania si jaskynku veľmi obľúbili a počas desaťročí postupne pridávali tabule s poďakovaním Panne Márii za pomoc.

Pripravila Martina Ostatníková



Predná stena so vstupom do kaplnky a sochou Matky Božej vo vežičke. Foto: LP



Kamenné dosky krypty. Foto: LP



Pamätaná tabula pri Lurdskej jaskynke. Foto: LP

Senčanka v európskej šachovej elite

Má 17 a v októbri na Majstrovstvách Európy mládeže a juniorov v hybridnom šachu vybojovala výborné 5. miesto. Hrala s jednokolovým mankom, pretože kvôli chybe slovenského organizačného tímu prakticky celá slovenská reprezentácia prvé kolo kontumačne prehrala. Senčanka Ema Walter však zdolala prvú i druhú nasadenú hráčku.

Ako si sa dostala k šachu?

So šachom som začínala v jedenástich na ZŠ Tajovského na krúžku Janka Cibika. Neskôr si ma všimol Peter Balogh a pozval ma na tréningy v kultúrnom dome v Senci. Od 8. ročníka trénujem v Senci aj v Bratislave v Klube šachových nádejí.

Aké úspechy sa ti podarilo dosiahnuť?

Aktuálne hrávam v kategóriách do 18 a do 20 rokov, v lete na Majstrovstvách Slovenska som v obidvoch získala titul vicemajsterky. Vyhrala som mládežnícku súťaž krajín V4 a som majsterkou Slovenska stredných škôl. No najväčším úspechom je zatiaľ aktuálne 5. miesto na Majstrovstvách Európy mládeže a juniorov.

Kde je tvoj domovský klub a ako trénuješ?

Hrávam za Klub šachových nádejí Bratislava, kde nás trénuje zakladateľ klubu Miro Roháček. V Senci trénujem s Petrom Baloghom a online so Sergejom Bezejukom, medzinárodným majstrom pôvodom z Bieloruska. K tomu mi ešte pribudnú tréningy s najlepšimi európskymi

trénermi, ktoré som dostala od Európskej šachovej únie kvôli spomenutému umiestneniu na ME. Trénujem v priemere 1 - 3 hodiny denne, veľmi to závisí od školských povinností. Cez víkendy hrávam ligy.

Darí sa ti zosúladiť tréningy so školou?

Na šachu je výhodou, že viete trénovať aj online. Počas pandémie sa, ako veľa iných vecí, spopularizoval v online priestore aj šach. Na tréningy nemusím nikam dochádzať, prebiehajú doma pri počítači. So školou sa to dá ťažko zosúladiť, nakoľko chodím na celkom náročnú školu (Gymnázium Jura Hronca) a zároveň veľa vymeškávam kvôli turnajom.

Ako vyzerajú také majstrovstvá Európy?

Tieto boli veľmi špecifické, keďže prvýkrát boli organizované hybridnou formou. To znamená, že každá reprezentácia hrala vo svojej krajine v špeciálne určenej miestnosti, kde boli rozhodcovia a kamery. Reprezentanti si mohli vybrať, či chcú hrať aj na 3D šachovnici



Ema. Foto: archív rodiny

alebo bez nej. Ťahy sa prenášali cez počítač medzi všetkými krajinami Európy. Štandardné turnaje, na ktoré chodievam, trvajú väčšinou 9 dní a každý deň sa hrá 1 kolo. Špecifikom tohto turnaja bolo, že sa tých 9 kôl hralo počas šiestich dní, to znamená, že dvakrát bolo dvojkolo. Dvojkolá sú veľmi vyčerpávajúce, pretože sa môže stať, že za deň hráte aj 9 hodín! Teší ma, že sa mi na ME podarilo zložiť prvú aj druhú nasadenú hráčku, Španielku a Izraelčanku.

Ako vyzerá deň na šachovom turnaji?

Dôležitá je fyzická, aj šachová príprava. Šachová príprava je ako práca detektíva. Najskôr si v databáze na počítači pozriem súperove partie, aké otvorenia hráva a snažím sa z jeho partii vyčítať jeho silné a slabé miesta. Podľa toho zvolím otvorenie, ktoré zahrám a snažím sa súpera zahnať do pozície, v ktorej sa nebude cítiť komfortne. Príprava môže trvať aj hodiny. Záleží od sily súpera a od toho, čo hráva. Profesionáli tomu venujú niekedy viac času ako samotnej partii. Ja sa snažím pripravovať maximálne 2 hodiny, aby ma to neunavilo pred partiou, pretože partie niekedy trvá aj 4 hodiny.

Čo ťa baví okrem šachu a ako vidíš svoju budúcnosť?

Bavia ma aj športy ako futbal, hokej alebo florbal. Okrem toho rada počúvam hudbu a pozerám filmy. Plánujem si spraviť rozhodcovskú licenciu, aby som sa mohla stať šachovou rozhodkyňou.

Prípravil: Csaba Vysztael



Spoluhráčky z Klubu šachových nádejí. Zľava Simonka, Grétko, Ninka a Emka. Foto: archív rodiny

Rok 2021 priniesol Daliborovi Riškovi európske aj svetové prvenstvo v aquabiku

Pojem aquabike môže vyvolať predstavu o bicyklovaní vo vode, je to však mylná predstava, pretože aquabike je kombináciou dvoch triatlonových disciplín, počnúc plávaním vo voľnej vode a pokračujúc cyklistickým pretekom. Najväčšie športové úspechy Dalibora Rišku v aquabiku sa dostavili v podobe najcennejšieho kovu počas tohoročnej sezóny. Koncom júna na majstrovstvách Európy v rakúskom Walchsee triumfoval vo vekovej kategórii M20-24. Po víťazstve v Rakúsku obhájil svoje prvenstvo aj na Blackswans Triatlone v Piešťanoch. Svoje úspešné ťaženie korunoval v septembri v Holandsku získaním titulu majster sveta U20-24 na podujatí „World Triathlon Long Distance Aquabike Almere 2021“. Odplával 3,8km a zdolal 180km na bicykli za 05:45:27.



Dalibor Riška na pretekoch FTVŠ supersprint triatlon. Foto: archív Slovenskej triatlonovej únie

Ako ste sa dostali k aquabiku?

So športom som začínal pod vedením trénerky Gabriely Rebrošovej v Školskom športovom klube GAB Senec. Basketbal bol športom, v ktorom som získal tréningové návyky, vytrvalosť pri zdolávaní prekážok.

Cesta k aquabiku bola pomerne jednoduchá. Vo vode sa cítim silný a je to vidieť aj v pretekoch, kde väčšinou bez problémov vyplávam v prvej skupine. Plávame päťkrát do týždňa, ráno o šiestej na bratislavských Pasienkoch pod vedením skvelého trénera Michala Vargu, staršieho brata a trénera olympionika Richarda Vargu. Na bicykli tiež nemám problém držať krok s tými najlepšimi na Slovensku. Aquabike sa jazdí tzv. bezhákov, čiže nesmieme jazdiť tesne za niekým, musíme mať 12m odstup, čo mi tiež vyhovuje. V behu som slabší kvôli postave, takže aquabike bola pre mňa jasná voľba. Je to krásne v tom, že idem sám za seba a tieto dlhé trate sú už hlavne o taktike a rozložení jedla, vody a hlavne síl. To sú veci, s ktorými som nikdy nemal problém a dlhé trate mi učarovali.

Čomu sa venujete okrem športu?

Študujem na FTVŠ UK Bratislava tretí ročník, čiže sa venujem intenzívne aj škole. Nie je to jednoduché, ale škola mi poskytuje veľa úľav a pomoci v tom, aby som mohol denne aj trikrát trénovať. Rodičia, priateľka, širšia rodina aj kamaráti chápu, čo robím a podporujú ma, za čo im patrí veľká vďaka.

Ako prežívate športové úspechy?

Vítazstvá na ME a MS samozrejme vnímam veľmi pozitívne a vo veľkom ma motivujú trénovať viac a tvrdsie, aby som podobné výsledky mohol zopakovať aj o rok. Kvôli pandémie nám výrazne okresali tréningové programy a museli sme za kvalitným tréningom vycestovať v decembri na Tenerife a následne na prelome januára a februára sme strávili mesiac v španielskom meste Benidorm s mojím klubom Triax Bratislava a aj s Richardom Vargom. Aj po vyhratých pretekoch skúmam, čo sa stalo zle a hľadám miesta, kde sa dá ešte viac zrýchliť a byť lepší. Pracujem hlavne na svojich slabších stránkach. Napríklad musím byť schopný odležať na bicykli 180km v „časovkárskych“

polohe, čo nie je úplne jednoduché. Aquabike sa rýchlo rozrastá, ale viac kvalitných súperov a viac ľudí na štarte je presne to, čo ma motivuje ráno o šiestej skočiť do vody, alebo vydržať na bicykli o hodinu viac ako máme napísané.

Ako si predstavujete svoju budúcnosť?

Zatiaľ nad budúcnosťou nepremýšľam, mám na to čas. Mám 21 rokov a všetko sa uvidí až po ukončení školy. Šport ma zatiaľ veľmi baví a neviem si predstaviť, čo by som iné robil. Určite by som chcel ostať v tomto odvetví a možno po doštudovaní odovzdať svoje skúsenosti iným ako tréner alebo poradca. Byť trénerom by sa mi veľmi páčilo, ale takisto aj ostať aktívnym športovcom.

Pripravil: Csaba Vysztavel



Na fotke z roku 2012 je Dalibor Riška (druhý sprava) ako basketbalista v seneckom klube GABKO. Foto: archív GABKO

Najlepším sparing partnerom je otec

Lucia Debnárová, desaťnásobná majsterka sveta a desaťnásobná majsterka Európy v armwrestlingu si na majstrovstvách Európy v litovskom Vilniuse pridala jedenásty titul. Má 21 zlatých a spolu so striebornými a bronzovými má vyše päťdesiat medailí z najvyšších súťaží nášho kontinentu a sveta. V júni 2021 sa vyskúšala aj v tlaku v ľahu a hneď sa stala Majsterkou Slovenska.

Čo je tajomstvom vašich úspechov?

Jediné tajomstvo úspechu je drina. Nič viac, nič menej. Doteraz trénujem s otcom Michalom Debnárom. Jeho ruka presne pozná moju ruku a naopak. Trvalo veľmi dlhé roky, kým som sa dostala na takú úroveň, že som mu pri sparingu aspoň trochu sťažila pozíciu na centre stola. Boli to, a aj stále sú, veľmi ťažké zápasy. S odstupom času viem, že práve jeho ruky ma dostali tam, kde som teraz. Kým otec to mal v rukách v posilňovni, mama to držala pevne vo svojich rukách doma. Sú to dvaja kľúčoví ľudia, bez ktorých by som nedosiahla ani polovicu svojich úspechov. Na prvé miesto však dávam požehnanie od Pána Boha, lebo nič z toho, čo som dosiahla, by nebolo, keby nám Pán nebol požehnal.



Lucii zablahoželel aj primátor mesta Senec Dušan Baďinský. Foto: archív DM



Zápas Lucia Debnárová (SVK) vs. Maryna Shulika (UKR). Foto: archív LD

Prečo práve armwrestling?

Otec odjakživa cvičil. Prvé činky a závažia mal u starej mamy. Kým on cvičil, ja som sa motala okolo neho. Keď okolo roku 1993 prišiel armwrestling na Slovensko, tak sa tomu začal venovať aj so strýkom. Otec bol veľkým fanúšikom tohto športu, sledoval v tých časoch hlavne našu vtedajšiu megastar Jána Germánusa.

Ja som mala prvú súťaž ako 14 ročná. Boli to súťaže na základných školách. O dva roky na to som vstúpila do klubu AWK Senec spolu s otcom. Jeho členmi sme boli, až kým som sa nerozhodla ísť vlastnou cestou a založila som Šport klub - Lucia Debnárová. Už počas juniorskej kariéry som absolvovala množstvo medzinárodných súťaží. Ako sedemnásťročná som získala dve zlaté medaily na majstrovstvách sveta v Tokiu.

Čo vás ženie stále ďalej?

Trénujem v Šport klube-Lucia Debnárová spolu s otcom a členmi môjho klubu. Hlavným cieľom nie je len nosiť medaily, ale hlavne viesť ľudí k pohybu, láske k športu a zdravému životnému štýlu. Samozrejme, úspech vždy najviac posunie človeka. Vo Vilniuse malo Slovensko vyše 30 medailistov a z toho 11 zlatých medailí. V rámci súťaže ženských tímov sme skončili na prvom mieste. Veľmi cenný pre Slovensko je aj jediný bronz člena

môjho klubu Filipa Hritza v kategórii mužov do 85 kíl.

Je krásne robiť šport prvé roky, keď ste mladí, motivovaní, hladní po úspechoch. Oveľa ťažšie je v tom zotrvať. Motivovaní nebudete vždy, to sa ani nedá. Dôležitá je disciplína a vedomie, že šport a pohyb, to je v prvom rade zdravie a radosť.

VCs



Vítavná Lucia Debnárová. Foto: archív LD